

**Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Бібліотека**

***Широбоков Володимир Павлович –
відомий вчений і педагог у галузі медичної
мікробіології та вірусології, академік
Національної академії наук України та
Національної академії медичних наук України
(до 80-річчя від дня народження)***

Інформаційний список літератури

КИЇВ 2022

УДК 016:61
Ш 64

Укладачі:

Папуша Л. В.
Дмитрієва Х. М.
Клюшніченко О. В.

Відповідальна за випуск

Папуша Л. В.

Широбоков Володимир Павлович – відомий вчений і педагог у галузі медичної мікробіології та вірусології, академік Національної академії наук України та Національної академії медичних наук України (до 80-річчя від дня народження) : інформ. список літ. / НМУ імені О. О. Богомольця, бібліотека ; [уклад.: Л. В. Папуша, Х. М. Дмитрієва, О. В. Клюшніченко ; відп. за вип. Л. В. Папуша. – Київ : [Б-ка НМУ імені О. О. Богомольця], 2022. – 18 с.

Інформаційний список літератури підготовлено з нагоди 80-річчя від дня народження Широбокова Володимира Павловича, українського мікробіолога та вірусолога, доктора медичних наук, професора, академіка НАН та НАМН України, заслуженого діяча науки і техніки України, завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології.

До списку літератури включено бібліографічні описи наукових праць Широбокова В. П. та література про вченого.

Від укладачів

Інформаційний список підготовлено з нагоди 80-річчя від дня народження Широбокова Володимира Павловича, українського мікробіолога та вірусолога, доктора медичних наук, професора, академіка НАН та НАМН України, заслуженого діяча науки і техніки України, завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології.

Матеріали списку літератури відображають публікації вченого за період з 1962 по 2021 роки, які зберігаються у фондах бібліотеки НМУ імені О. О. Богомольця. Загальна кількість бібліографічних записів – 496.

Список літератури складається з чотирьох розділів:

- Дисертації на здобуття наукового ступеня, монографії, книги, підручники, навчальні посібники, методичні матеріали;
- Статті в збірниках наукових праць та науково-практичних конференцій (бібліографічні описи праць подано у хронологічному порядку, а у межах року – за алфавітом назв);
- Статті у наукових збірниках та періодичних виданнях (бібліографічні описи праць подано у хронологічному порядку, а у межах року – за алфавітом назв);
- Література про Володимира Павловича Широбокова

При підготовці списку літератури опрацьовано каталоги: бібліотеки Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (електронний, алфавітний, імідж-каталог «Наукові праці вчених-медиків НМУ імені О. О. Богомольця»).
<http://ik.librarynmu.com/catalog?letter=%D0%92&box=%D0%92%D0%BE%D0%B2%D1%87%E2%80%93%D0%92%D0%BE%D0%B9&image=%D0%92%D0%BE%D0%B7%D1%96%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0> ;

Національної наукової медичної бібліотеки України, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Бібліографічний опис здійснено згідно з діючими стандартами України.

Біографічна довідка

Народився 5 квітня 1942 р. у місті Ханті-Мансійськ Тюменської області (РФ). Виховуючись у родині лікарів та вчених-біологів, вирішив продовжити батьківську професію й вступив до Свердловського медичного інституту. Після закінчення другого курсу вузу, за сприяння відомого вченого-хірурга В.Д. Братуся, перевівся до Київського медичного інституту. З переводом у 1961 р. на 3-й курс лікувального факультету КМІ, професор В.П. Широбоков відкрив нову сторінку в еволюції вітчизняної медичної вірусології та мікробіології.

У 1965 р. продовжив навчатися в аспірантурі при кафедрі мікробіології (науковий керівник – професор С.С. Дяченко). В 1967 р. захистив кандидатську дисертацію «Экспериментальное изучение некоторых вопросов молекулярной биологии вирусов Коксаки», а в 1977 р. – докторську дисертацію «Сравнительное изучение биологических свойств вирусов Коксаки и их селекционированных вариантов». Фактично Володимир Павлович постає одним із фундаторів вивчення новітніх позицій ентеровірусів і виникнення вчення про ці екобіологічні простори. Учений вперше застосував для вивчення властивостей ентеровірусів їх здатність адсорбуватися на бентоніті, відкрив явище генетичної дисоціації ентеровірусів, із селекцією генетичних варіантів з різним ступенем вірулентності.

У той же період (1973 р.) В.П. Широбоков здобув другу вищу освіту, закінчивши філософський факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка.

У 1979 р. В.П. Широбоков очолив кафедру мікробіології, вірусології та імунології КМІ, примножуючи наукові здобутки, де й працює донині. У 1986–1990 рр. Володимир Павлович Широбоков був деканом першого лікувального факультету, в 1990–2003 рр. – проректором із навчальної роботи Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. У структурі кафедри мікробіології, вірусології та імунології вчений створив сучасну вірусологічну лабораторію, лабораторію гібридомних технологій та унікальну генетичну лабораторію з синтезом, ампліфікацією та сиквенсом нуклеїнових кислот. Великого значення для наукового прогресу кафедри набув біофізичний блок у складі лабораторії електронної мікроскопії, ультрацентрифужної лабораторії, лабораторії ліофілізації, кріолабораторії з приладами для одержання зрідженого азоту. За апаратурою та дослідницьким й інтелектуальним потенціалом кафедра, очолювана глибоким новатором у науці, дорівнює сучасному мікробіологічному інституту.

Серед найважливіших етапів наукового зростання:

1978 р. – доктор медичних наук;

1980 р. – професор;

1996 р. – заслужений діяч науки і техніки України;

1999 р. – дійсний член Російської Академії медико-технічних наук;

2001 р. – лауреат премії ім. акад. І.М. Блохіної Російської академії медико-технічних наук;

16.05.2003 р. – академік Національної академії наук України за спеціальністю мікробіологія, вірусологія;

23.05.2012 р. – академік Національної академії медичних наук України за спеціальністю мікробіологія, вірусологія;

2012 р. – почесний професор Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського;

2012 р. – почесний професор Інституту мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова.

У галузі вірусології Володимир Павлович Широбоков протягом багатьох років розвиває фундаментальні і прикладні проблеми ентеровірусології: біологічні і генетичні властивості ентеровірусів, їх поширення в оточуючому середовищі, патогенез ентеровірусних захворювань людини, удосконалення методів вірусологічної діагностики. Відкрите ним явище дисоціації ентеровірусів під час репродукції в клітині має принципове загальнотеоретичне і медичне значення. Більшість з його робіт спрямовані на клініку, розкриття патогенезу інфекційних захворювань. Важливе значення має також серія досліджень санітарно-вірусологічного напрямку.

В галузі мікробіології відомі його роботи і монографії, присвячені проблемам мікробної екології людини. Окремим важливим напрямом досліджень є наукове обґрунтування захисту навколишнього середовища та питної води від патогенних мікробів. Вчений вніс суттєвий вклад в розробку питань екологічної мікробіології, ролі найпростіших як резервуара патогенних мікробів і вірусів. Він є автором відомих підручників й інструкцій з медичної мікробіології, які вийшли друком не лише українською і російською, але й іншими європейськими мовами, багатьох програм з мікробіології і вірусології для студентів, аспірантів, здобувачів наукових ступенів.

Учений всебічно розвиває вчення про мікробіом людини, корекцію дисбіозів за допомогою оригінальних пробіотиків та ентеросорбентів. Розвиток цього фундаментального вчення став підвалинами вкрай важливої медико-соціальної диспозиції щодо мікробної екології людини.

В.П. Широбоков – автор 496 наукових праць, з яких 8 підручників, 42 навчальних посібники для студентів і лікарів, 14 монографій, 57 патентів і авторських свідоцтв. Володимир Павлович сформував відому в Україні та Європі наукову школу. Серед відомих учнів: д.м.н., проф. О.Г. Тишко (анаеробна мікробіологія), д.м.н., проф. В.М. Гирін (санітарна мікробіологія), д.м.н., проф. В.Г. Войцеховський (бактеріологія), д.м.н., проф. О.М. Корнюшенко (ентеровірусологія) та ін.

Володимир Павлович є членом НАЗЯВО при Кабінеті Міністрів України, головою проблемної комісії з мікробіології і вірусології МОЗ та НАМН України, головним позаштатним спеціалістом з мікробіології та вірусології МОЗ України, членом Національного комітету при МОЗ України з ліквідації поліомієліту, членом експертної ради ВАК України «Профілактична медицина», членом редакційних рад низки фахових журналів.

Нагороджений орденом «За заслуги» II та III ступеню, орденом «Рівноапостольного князя Володимира» III ступеню, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, медалями НАМН України (2003, 2012), відзнаками НАН України «За підготовку наукової зміни» (2012) та «За наукові досягнення» (2013).

Основні наукові праці: «СПИД – синдром приобритеного імунodefіцита» (1988); «Практическая вирусология» (1989); «Медицинская микробиология, вирусология, иммунология» (учебник, 1994); «Медична мікробіологія, вірусологія, імунологія» (підручник, 2011), російськомовний варіант підручника (2015); «Мікробна екологія людини з кольоровим атласом» (навчальний посібник, 2011); «Интегральная роль симбиотической микрофлоры в физиологии человека» (2011)); «Мікробіологічна діагностика бактеріальних, вірусних, грибкових, паразитарних інфекцій» (Європейська база знань з внутрішніх хвороб, україномовна версія, 2014).

БІБЛІОГРАФІЯ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

I. Дисертації на здобуття наукового ступеня, монографії, книги, підручники, навчальні посібники, методичні матеріали

1. **Широбоков В. П.** Экспериментальное изучение некоторых вопросов молекулярной биологии вирусов Коксаки : автореф. дис. ... канд. мед. наук / В. П. Широбоков. – Киев, 1967. – 20 с.
2. **Широбоков В. П.** Сравнительное изучение биологических свойств вирусов Коксаки и их селекционированных вариантов : автореф. дис. ... д-ра мед. наук / В. П. Широбоков. – Киев, 1977. – 36 с.

Книги, монографії

3. [співавт., ред.] Біотехнологічні основи створення засобів серологічної діагностики інфекційних та неінфекційних захворювань : монографія / О. Ю. Галкін, В. П. Широбоков, А. А. Григоренко [та ін.] ; під ред. **В. П. Широбокова**. – Київ : НТУУ «КПІ», 2015. – 204 с.
4. [упоряд., ред.] До історії розвитку мікробіології у науково-дослідних і навчальних закладах України : наук. вид. / упоряд.: **В. П. Широбоков**, О. М. Чернявська, М. В. Шилов ; під заг. ред. **В. П. Широбоков**. – Київ : Книга плюс, 2006. – 302 с.
5. Дульбекко Ренато / В. П. Широбоков // Українська радянська енциклопедія : [в 12 т.] / голов. редкол.: М. П. Бажан (голов. ред.) [та ін.]. – Вид. 2-ге. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1979. – Т. 3. – С. 493.*
6. Ентеровіруси / **В. П. Широбоков** // Українська радянська енциклопедія : [в 12 т.] / голов. редкол.: М. П. Бажан (голов. ред.) [та ін.]. – Вид. 2-ге. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1979. – Т. 4. – С. 37.*
7. Збірник навчальних програм Українського медичного ліцею НМУ імені О. О. Богомольця : навч.-практ. вид. / М-во освіти України, М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Український мед. ліцей / **В. П. Широбоков** [та ін.]. – Київ : Віпол, 1999. – 256 с.
8. [співавт.] Интегральная роль симбиотической микрофлоры в физиологии человека / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Г. С. Дымент. – Київ : Червона Рута-Турс, 2011. – 172 с.
9. [співавт.] Історія створення та розвитку кафедри мікробіології, вірусології та імунології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця : до 100-річчя створення кафедри : [монографія] / В. В. Мельник, **В. П. Широбоков** ; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Вінниця : Нова книга, 2019. – 248 с.
10. Культура мікроорганізмів / **В. П. Широбоков** // Українська радянська енциклопедія : [в 12 т.] / голов. редкол.: М. П. Бажан (голов. ред.) [та ін.]. – Вид. 2-ге. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1981. – Т. 6. – С. 11.

11. Лізис мікроорганізмів / **В. П. Широбоков** // Українська радянська енциклопедія : [в 12 т.] / голов. редкол.: М. П. Бажан (голов. ред.) [та ін.]. – Вид. 2-ге. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1981. – Т. 6. – С. 171.
12. [співавт.] Механизмы изменчивости генома прокариот : монографія / И. Ю. Кучма, Т. Ю. Колотова, **В. П. Широбоков**. – Харьков : НТМТ, 2011. – 111 с.
13. [співавт.] Микробиом : монографія / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Г. С. Дымент. – Киев : Верес О. И., 2017. – 640 с.
14. [співавт.] Микробы в биогеохимических процессах, эволюции биосферы и существовании человечества : монографія / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковский, Г. С. Дымент ; Нац. мед. ун-т имени А. А. Богомольца. – Київ : Верес О. І., 2014. – 464 с. : ил.
15. Мікробіологічна діагностика бактеріальних, вірусних, грибкових, паразитарних інфекцій / **В. П. Широбоков** // Європейська база знань з внутрішніх хвороб на основі принципів доказової медицини". Українська електронна версія. – Київ, 2014. – Розділ 28. – URL: <http://empendium.mp.pl/ua/>
16. [співавт.] Мікробна екологія людини : [довідь на 8-х читаннях в пам'ять Є. Г. Гончарука 15 лют. 2012 року] / **В. П. Широбоков** // Наукові читання, присвячені пам'яті академіка Євгена Гнатовича Гончарука, [2005—2014 / В. Г. Бадров та ін. ; за ред. В. Г. Бадрова]. – Вінниця : Нова Книга, 2014. – С. 198–204 : фото с. 205–211.
17. [співавт.] Національний медичний університет імені О. О. Богомольця. 160 років Національному медичному університету імені О. О. Богомольця : біографія колективна / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков** [та ін.] ; за ред. Є. Г. Гончарука ; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Київ : Століття, 2001. – 368 с. : іл.
18. [співавт.] Нестабильность генома и эпигенетическое наследование эукариот : монографія / Т. Ю. Колотова, А. Ю. Волянская, И. Ю. Кучма, ..., **В. П. Широбоков** [и др.]. – Харьков : ОКО, 2007. – 288 с.
19. [співавт.] Протимікробні та антигельмінтні засоби / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Державний формуляр лікарських засобів. – Київ, 2009. – Вип. 1, розд. 17. – С. 638–727.*
20. [співавт.] Санитарно-бактериологическое и вирусологическое исследование воды : [монографія] / под ред. В. Н. Гирина, Л. В. Григорьевой ; колавт.: В. Н. Гирин, Л. В. Григорьева, Л. Ф. Ерусалимская, ... **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев : Здоров'я, 1981. – 176 с.
21. [співавт.] СПИД / **В. П. Широбоков**, А. И. Евтушенко. – Киев : Выща школа, 1989. – 96 с. : ил.
22. [співавт.] СПИД – синдром приобретенного иммунодефицита : [монографія] / под ред. **В. П. Широбокова** ; [авт.: **В. П. Широбоков**, А. И. Евтушенко, Н. М. Ковалева и др.]. – Киев : Здоровья, 1988. – 232 с.

23. Спогади про Є. Г. Гончарука / **В. П. Широбоков** // Академік Євген Гнатович Гончарук. Людина, вчений, педагог / за ред. В. Ф. Москаленка. – Київ : Авіцена, 2010. – С. 108–111.
24. [співавт.] Статут Українського медичного ліцею Національного медичного університету імені О. О. Богомольця : навч.-практ. вид. / М-во освіти України, М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Український мед. ліцей / **В. П. Широбоков**, О. В. Чалий, Я. В. Цехмістер [та ін.]. – Київ : Віпол, 1997. – 58 с.
25. [ред.] Сузір'я мікробіологічних наукових закладів України : наук. вид. / Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця ; за ред.: **В. П. Широбокова**, В. А. Понятовського. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 416 с. : іл. – Показч. : с. 394–412.
26. [співавт.] Функціональні обов'язки працівників Українського медичного ліцею Національного медичного університету імені О. О. Богомольця : навч.-практ. вид. / М-во освіти України, М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Український мед. ліцей / **В. П. Широбоков** [та ін.]. – Київ : Віпол, 2000. – 167 с.

Навчальні посібники, підручники, довідники

27. [ред.] Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / ред. А. С. Свінціцькій, П. Гаєвські. – Краків : Практична медицина, 2018. – 1632 с. – Із змісту: Розділ «Мікробіологічна діагностика» / ред. **В. П. Широбоков**. – С. 1613–1632.*
28. [ред.] Грип та його профілактика : навч. посіб. / за ред. І. В. Дзюблик, **В. П. Широбокова** ; Київ. мед. акад. післядиплом. освіти імені П. Л. Шупика, М-во охорони здоров'я України. – Київ : [Олпрінт], 2005. – 194 с.
29. [співавт.] Довідник для студента з вивчення дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» : для підгот. за спец.: 7.110101 «Лікувальна справа», 7.110104 «Педіатрія», 7.110105 «Медико-профілактична справа» / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський ; М-во охорони здоров'я України ; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Київ : НМУ, 2006. – 31 с.
30. [співавт.] Загальна гігієна (пропедевтика гігієни) : підручник / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков**, Ю. І. Кундієв [та ін.]. – Київ : Вища школа, 1995. – 552 с.*
31. Коммунальная гигиена : учебник / Е. И. Гончарук, В. Г. Бардов, ... **В. П. Широбоков** [и др.] ; под ред. Е. И. Гончарука. – Киев : Здоров'я, 2006. – 792 с.
32. [співавт.] Комунальна гігієна : підручник / Є. Г. Гончарук, В. Г. Бардов, ..., **В. П. Широбоков** [та ін.] ; за ред. Є. Г. Гончарука. – Київ : Здоров'я, 2003. – 728 с.
33. [співавт.] Лечебное дело. Сборник тестовых вопросов и ответов для присвоения квалификации «Врач» / В. М. Сидельников, **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев : Освіта, 1992. – 125 с.

34. [співавт.] Лечебное дело. Сборник тестовых вопросов и ответов / **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев : АМиК, 1994. – 180 с.*
35. [співавт.] Медицина дитинства. У 4 т. Т. 3 : навч. посіб. / за ред. П. С. Мощича. – Київ : Здоров'я, 1999. – 768 с. – Из змісту: Особливості мікробної флори у дітей / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата. – С. 8-23.
36. [співавт.] Медицинская и санитарная микробиология : учеб. пособие / А. А. Воробьев, Ю. С. Кривошеин, **В. П. Широбоков**. – Москва : Академия, 2003. – 464 с. : ил.
37. [співавт.] Медицинская и санитарная микробиология : учеб. пособие / А. А. Воробьев, Ю. С. Кривошеин, **В. П. Широбоков**. – 2-е изд. – Москва : Академия, 2006. – 464 с.*
38. [співавт.] Медицинская и санитарная микробиология : учеб. пособие / А. А. Воробьев, Ю. С. Кривошеин, **В. П. Широбоков**. – 3-е изд. – Москва : Академия, 2008. – 462 с.*
39. [співавт.] Медицинская и санитарная микробиология : учеб. пособие / А. А. Воробьев, Ю. С. Кривошеин, **В. П. Широбоков**. – 4-е изд. – Москва : Академия, 2009. – 462 с.*
40. [ред.] Медицинская микробиология, вирусология, иммунология : учебник для студентов высш. мед. учеб. заведений IV уровня аккредитации / [Т. В. Андрианова и др.] ; под ред. **В. П. Широбокова**. – Винница : Нова Книга, 2015. – 856 с. : ил.
41. [співавт.] Медицинская микробиология, вирусология, иммунология : учебник для студентов высш. мед. учеб. заведений IV уровня аккредитации / Л. Б. Борисов, А. М. Смирнова, ..., **В. П. Широбоков** [и др.]. – Москва : Медицина, 1994. – 528 с.*
42. [співавт.] Медицинская микробиология, вирусология, иммунология : учебник / Л. Б. Борисов, А. М. Смирнова, **В. П. Широбоков** [и др.] ; под ред. : Л. Б. Борисова, А. М. Смирновой. – Москва : Медицина, 1994. – 528 с.
43. [співавт., ред.] Медична мікробіологія, вірусологія та імунологія : [підручник] / [Т. В. Андріанова, В. В. Бобир, ... **В. П. Широбоков** та ін.] ; за ред. **В. П. Широбокова**. – Вид. 2-ге. – Вінниця : Нова Книга, 2011. – 952 с : іл.
44. [співавт., ред.] Медична мікробіологія, вірусологія та імунологія : підруч. для студентів вищих мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [Т. В. Андріанова, В. В. Бобир, ... **В. П. Широбоков** та ін.] ; за ред. **В. П. Широбокова**. – 3-тє вид., оновл. та допов. – Вінниця : Нова Книга, 2021. – 920 с : іл.
45. [співавт., ред.] Медична мікробіологія, вірусологія та імунологія : підручник / Т. В. Андріанова, В. В. Бобир, ... **В. П. Широбоков**, А. І. Якименко [та ін.] ; ред. **В. П. Широбоков**. – Вінниця : Нова Книга, 2010. – 952 с. : іл.*
46. [співавт.] Микробная экология человека с цветным атласом : учеб. пособие / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковский, Г. С. Дымент. – Киев : Червона Рута-Турс, 2010. – 340 с.

47. [співавт.] Микробиология / **В. П. Широбоков**, Т. Б. Журба // Русско-украинско-латинский словарь медицинских терминов. – Киев : Здоров'я, 1993. – С. 4–11.*
48. [ред.] Мікробіологія, вірусологія та імунологія в запитаннях і відповідях : навч. посіб. / за заг. ред. **В. П. Широбокова** С. І. Климнюка ; Тернопільський держ. мед. ун-т. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. – 564 с.
49. [співавт.] Мікробіологія, вірусологія та імунологія. Завдання для самостійної роботи студентів вищих медичних закладів освіти / **В. П. Широбоков** О. М. Корнюшенко, О. Г. Тишко [та ін.]. – Київ ; Донецьк : Донеччина, 1999. – 75 с.*
50. [співавт.] Мікробна екологія людини з кольоровим атласом : навч. посіб. / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент. – Київ : Червона Рута-Турс, 2009. – 312 с.
51. [співавт.] Мікробна екологія людини з кольоровим атласом : навч. посіб. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент. – Київ : Червона Рута-Турс, 2011. – 312 с.
52. [співавт.] Національний медичний університет імені О. О. Богомольця. НМУ : довідник / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков** [та ін.] ; за ред. Є. Г. Гончарука ; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Київ : Століття, 2001. – 160 с. : іл.
53. [співавт.] Общая гигиена: пропедевтика гигиены / Е. И. Гончарук, Ю. И. Кундиев, А. П. Яворовский, ... **В. П. Широбоков** [и др.]. – 2-е изд. перераб. и доп. – Київ : Вища школа, 2000. – 652 с. – Из содерж.: Гигиеническое нормирование биологических факторов окружающей среды / Е. И. Гончарук, **В. П. Широбоков**, О. В. Салата [и др.]. – С. 416–427.
54. [співавт.] Практическая вирусология : [справоч. пособие] / А. Ф. Фролов, Л. Ф. Шевченко, **В. П. Широбоков**. – Киев : Здоровья, 1989. – 248 с.
55. [співавт.] Практична мікробіологія : навч. посіб. / С. І. Климнюк, О. І. Ситник, М. С. Творко, **В. П. Широбоков**. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2004. – 440 с. : іл. – Бібліогр.: с. 432–433.
56. [співавт.] Практична мікробіологія : навч. посіб. до практ. занять для студентів закл. вищої освіти / С. І. Климнюк [та ін.] ; под ред.: **В. П. Широбокова**, С. І. Климнюка ; М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 576 с.
57. [співавт.] Руководство к практическим занятиям по медицинской микробиологии и лабораторной диагностике инфекционных болезней : [учеб. пособие] / Ю. С. Кривошеин, К. Д. Пяткин, Ю. Н. Ачкасова... **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев : Вища школа, 1986. – 376 с.*
58. [співавт.] СТ-Н МОЗУ 42-6.1:2016. Лікарські засоби. Оцінка вірусної безпеки біотехнологічних продуктів, отриманих з клітинних ліній людського або тваринного походження (Q5A (R1)). Стандарт. Настанова / Т. Талаєва, О. Баула, **В. Широбоков** [та ін.]. – Київ : М-во охорони здоров'я України, 2016. – 42 с. – URL:

<https://compendium.com.ua/uk/clinical-guidelines-uk/standartizatsiya-farmatsevtichnoyi-produktsiyi-tom-2/st-n-mozu-42-6-1-2016/>

59. Фармакология. Рецепттура. Практические занятия : учебник для иностранных студентов / И. С. Чекман [и др.] ; под ред. И. С. Чекмана ; ответ. за вып. **В. П. Широбоков** ; Нац. мед. ун-т имени А. А. Богомольца. – Изд. 4-е, доп., перераб. – Київ : Рада, 2009. – 832 с. : табл.
60. Фармакология. Рецепттура. Практические занятия : учебник для иностранных студентов / И. С. Чекман [и др.] ; под ред. И. С. Чекмана ; ответ. за вып. **В. П. Широбоков** ; Нац. мед. ун-т имени А. А. Богомольца. – Изд. 2-е, стереотип. – Київ : Рада, 2007. – 832 с. : табл.
61. Фармакология. Рецепттура. Практические занятия : учебник для иностранных студентов / И. С. Чекман, Н. А. Горчакова [и др.] ; под ред. И. С. Чекмана ; ответ. за выпуск **В. П. Широбоков** ; Нац. мед. ун-т имени А. А. Богомольца. – Изд. 2-е, стереотип. – Київ : Рада, 2003. – 832 с.
62. [співавт.] Экология энтеровирусов : [пособие] / под ред. В. И. Бондаренко, В. Н. Гирина ; В. И. Бондаренко, В. Н. Гирин ... **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев : Здоровья, 1988. – 168 с.
63. [ред.] Medical microbiology, virology and immunology : a textbook for English-speaking students of higher medical educational institutions: translation from ukr. published / Т. V. Andrianova, V. V. Bobyr, V. V. Danyleichenko [et al.] ; ed. by **V. P. Shyrobokov** ; Ministry of Education and Science of Ukraine [et al.]. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2019. – 744 p. : ill.
64. [ред.] Study guide of microbiology, virology and immunology practical classes course. Part I / **V. P. Shyrobokov** (ed.), V. G. Voitsekhovsky, O. V. Kostyuk. – Kyiv : typography NMU, 2015. – 75 p.*
65. [ред.] Study guide of microbiology, virology and immunology practical classes course. Part II / **V. P. Shyrobokov** (ed.), V. G. Voitsekhovsky, O. V. Voloshuk, O. V. Kostyuk. – Kyiv : typography NMU, 2015. – 35 p.*
66. [ред.] Study guide of microbiology, virology and immunology practical classes course. Part III / **V. P. Shyrobokov** (ed.), V. G. Voitsekhovsky, O. M. Duzikova, V. V. Melnyk, O. V. Kostyuk. – Kyiv : typography NMU, 2015. – 68 p.*
67. [ред.] Study guide of microbiology, virology and immunology practical classes course. Part IV / **V. P. Shyrobokov** (ed.), V. G. Voitsekhovsky, O. M. Duzikova, O. V. Kostyuk. – Kyiv : typography NMU, 2015. – 51 p.*
68. [ред.] Study guide of microbiology, virology and immunology practical classes course. Part V / **V. P. Shyrobokov** (ed.), V. G. Voitsekhovsky, O. M. Voloshchuk, O. V. Kostyuk. – Kyiv : typography NMU, 2015. – 47 p.*

Методичні рекомендації, інформаційні листи, навчальні програми

69. [співавт.] Вивчення специфічної активності протимікробних лікарських засобів : метод. рек. / Ю. Л. Волянський, І. С. Гриценко, **В. П. Широбоков** [та ін.]. – Київ, 2004. – 38 с.
70. [співавт.] Диагностика и лечение неспорообразующей анаэробной стоматогенной инфекции : метод. рек. / А.И. Марченко, Т. Ф. Лихота, ... **В. П. Широбоков** [и др.] ; М-во здравоохранения УССР. – Киев, 1986. – 15 с.
71. [співавт.] Діагностика та комплексне лікування хворих на папіломавірусну інфекцію шийки матки з використанням препаратів інтерферону та їх індукторів : метод. рек. / **В. П. Широбоков**, М. Я. Співак., В. П. Лакатош. – Київ, 2012. – 55 с.
72. [співавт.] Діагностика та лікування мікозів у відділеннях інтенсивної терапії: метод. рек. / Ф. С. Глумчер, М. М. Климко, **В. П. Широбоков** [та ін.]. – Київ, 2013. – 86 с.
73. [співавт.] Застосування швидких тестів у лабораторній діагностиці інфекційних хвороб : метод. рек. / **В. П. Широбоков** [та ін.] ; М-во охорони здоров'я України, УЦНМПЛР, КМАПО. – Київ : КМПО, 2004. – 32 с.
74. [співавт.] Застосування швидких тестів у лабораторній діагностиці інфекційних хвороб метод. рек. / **В. П. Широбоков** [та ін.]. – Київ, 2007. – 32с.
75. [співавт.] Методические рекомендации по выделению энтеровирусов из сточных вод при помощи бентонита / В. Н. Гирич, **В. П. Широбоков** ; М-во здравоохранения УССР. – Киев, 1977. – 24 с.*
76. [співавт.] Концепція Українського медичного ліцею Національного медичного університету імені О. О. Богомольця / **В. П. Широбоков**, О. В. Чалий, Я. В. Цехмістер, Л. І. Остапюк. – Київ, 1997. – 28 с.
77. [ред.] Методические указания для самостоятельной работы студентов при подготовке к практическим занятиям по микробиологии, вирусологии и иммунологии. Часть I / ред. **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховский, О. В. Салата, М. В. Шилов [та ін.]. – Киев : НМУ, 2013. – 63 с.
78. [ред.] Методические указания для самостоятельной работы студентов при подготовке к практическим занятиям по микробиологии, вирусологии и иммунологии. Часть II / ред. **В. П. Широбоков** ; В. Г. Войцеховский, О. В. Салата, В. В. Бобырь [и др.]. – Киев : НМУ, 2014. – 36 с.
79. [ред.] Методические указания для самостоятельной работы студентов при подготовке к практическим занятиям по микробиологии, вирусологии и иммунологии. Часть III / ред. **В. П. Широбоков**, авт.: В. Г. Войцеховский, О. В. Салата, В. В. Бобырь [и др.]. – Киев : НМУ, 2014. – 54 с.
80. [ред.] Методические указания для самостоятельной работы студентов при подготовке к практическим занятиям по микробиологии, вирусологии и иммунологии. Часть IV Навчальний посібник / ред. **В. П. Широбоков**, авт.: В. Г. Войцеховский, О. В. Салата, Т. Н. Тарасов [и др.]. – Киев : НМУ, 2015. – 59 с.

81. [ред.] Методические указания для самостоятельной работы студентов при подготовке к практическим занятиям по микробиологии, вирусологии и иммунологии. Часть V Навчальний посібник / ред. **В. П. Широбоков**, авт.: В. Г. Войцеховский, О. В. Салата, Т. Н. Тарасов [и др.]. – Киев : НМУ, 2015. – 52 с.
82. [співавт.] Методические указания по очистке и доочистке городских сточных вод физико-химическими методами / Я. И. Костовецкий, Г. В. Толстопятова, И. Г. Чудова, Л. Ф. Ерусолимская, В. Н. Гирин, **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев, 1976. – 30 с.
83. [співавт., ред.] Методичні вказівки для самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять з мікробіології, вірусології та імунології. Частина 1. Модуль № 1. Теми занять 1–9 / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, О. В. Салата [та ін.] ; ред. **В. П. Широбоков**. – Київ : НМУ, 2011. – 58 с.
84. [співавт., ред.] Методичні вказівки для самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять з мікробіології, вірусології та імунології. Частина 2. Модуль № 1. Теми занять 10–15 / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, О. В. Салата [та ін.] ; ред. **В. П. Широбоков**. – Київ : НМУ, 2011. – 35 с.
85. [співавт., ред.] Методичні вказівки для самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять з мікробіології, вірусології та імунології. Частина 3. Модуль № 1. Теми занять 16–23 / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, О. В. Салата [та ін.] ; ред. **В. П. Широбоков**. – Київ : НМУ, 2011. – 52 с.
86. [співавт., ред.] Методичні вказівки для самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять з мікробіології, вірусології та імунології. Частина 4. Модуль № 2. Теми занять 1–10 / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, О. В. Салата [та ін.] ; ред. **В. П. Широбоков**. – Київ : НМУ, 2011. – 56 с.
87. [співавт., ред.] Методичні вказівки для самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять з мікробіології, вірусології та імунології. Частина 5. Модуль № 2. Теми занять 11–16 / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, О. В. Салата [та ін.] ; ред. **В. П. Широбоков**. – Київ : НМУ, 2011. – 52 с.
88. [співавт.] Методологічні засади Галузових стандартів вищої освіти за напрямом 1101 «Медицина» / ред. В. Ф. Москаленко, К. М. Амосова, ... **В. П. Широбоков**, О. П. Яворівський [та ін.]. – Київ : Книга Плюс, 2004. – 16 с.
89. [співавт., ред.] Мікробіологія, вірусологія та імунологія. Програма для студентів медичного та стоматологічного факультетів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації **В. П. Широбоков** [та ін.] ; під заг. ред. проф. **В. П. Широбокова**. – Київ, 2003. – 72 с.

90. [співавт.] Организация и проведение мероприятий по диагностике, лечению и профилактике оппортунистических паразитозов при СПИД : (ведомственная инструкция) / М. В. Лавдовская, В. И. Шестаков, А. Ф. Фролов, **В. П. Широбоков**. – Киев : МЗ УССР, 1990. – 88 с.*
91. [співавт.] Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110101 лікувальна справа напряму підготовки 1101 «Медицина» (галузевий стандарт вищої освіти) / **В. П. Широбоков** (керівник) [та ін.] ; М-во освіти і науки України. – Київ, 2003. – 23 с.
92. [співавт.] Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110104 педіатрія напряму підготовки 1101 «Медицина» (галузевий стандарт вищої освіти) / **В. П. Широбоков** (керівник) [та ін.] ; М-во освіти і науки України. – Київ, 2003. – 23 с.
93. [співавт.] Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110105 медико-профілактична справа напряму підготовки 1101 «Медицина» (галузевий стандарт вищої освіти) / **В. П. Широбоков** [та ін.] ; М-во освіти і науки України. – Київ, 2003. – 23 с.
94. [співавт.] Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110101 лікувальна справа напряму підготовки 1101 «Медицина» (галузевий стандарт вищої освіти) / **В. П. Широбоков** [та ін.] ; М-во освіти і науки України. – Київ, 2003. – 116 с.
95. [співавт.] Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110104 педіатрія напряму підготовки 1101 «Медицина» (галузевий стандарт вищої освіти) / **В. П. Широбоков** [та ін.] ; М-во освіти і науки України. – Київ, 2003. – 119 с.
96. [співавт.] Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110105 медико-профілактична справа напрям підготовки 1101 «Медицина» (галузевий стандарт вищої освіти) / **В. П. Широбоков** [та ін.] ; М-во освіти і науки України. – Київ, 2003. – 123 с.
97. [співавт.] Положення про кафедру / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков**, Л. І. Остапюк [та ін.]. – Київ : Друкарня НМУ, 2001. – 24 с.
98. [співавт.] Применение бентонита для выявления энтеровирусов у человека и во внешней среде : метод. рек. / **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев, 1986. – 23 с.
99. [співавт.] Применение технических средств учения : метод. рек. для преподавателей мед. и фармацевт. вузов) / К. С. Кабак, Д. Г. Наливайко, **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев : РМК МЗ УССР, 1984. – 60 с.
100. [співавт.] Санітарно-вірусологічний контроль водних об'єктів : метод. вказівки / **В. П. Широбоков** [та ін.]. – Київ, 2007. – 67 с.
101. [співавт.] Сучасні методи лабораторної діагностики ентеровірусних інфекцій : метод. рек. / **В. П. Широбоков** [та ін.]. – Київ, 2012. – 24 с.
102. [співавт., ред.] Програма з мікробіології, вірусології та імунології для студентів медико-психологічного факультету вищих медичних навчальних закладів III–IV

- рівнів акредитації / **В. П. Широбоков** [та ін.] ; під заг. ред. проф. **В. П. Широбокова**. Київ, 2003. – 62 с.
103. [співавт.] Програма з мікробіології, вірусології та імунології для студентів медичного та стоматологічного факультетів медичних університетів та інститутів / **В. П. Широбоков**, Ю. С. Кривошеїн, А. А. Воробйов. – Київ, 1993. – 52 с.
  104. [співавт.] Програма з мікробіології, вірусології, імунології для студентів фармацевтичних факультетів / **В. П. Широбоков**, О. М. Корнюшенко, О. Г. Тишко [та ін.]. – Київ, 2000. – 28 с.
  105. [співавт.] Програма кандидатського іспиту за спеціальністю 03.00.06-вірусологія (медичні науки) / В. П. Широбоков, О. В. Салата, М. В. Шилов [та ін.]. – Київ, 1999. – 12 с.
  106. [ред.] Програма навчальної дисципліни «Мікробіологія, вірусологія, імунологія» для студентів ВМНЗ III–IV рівнів акредитації. Спеціальність 7.110106 «Стоматологія» / ред. **В. П. Широбоков**. – Київ, 2010. – 52 с.
  107. [ред.] Програма навчальної дисципліни «Мікробіологія, вірусологія, імунологія» для студентів ВМНЗ III–IV рівнів акредитації. Спеціальність 7.110110 «Медична психологія» / ред. В. П. Широбоков. – Київ, 2010. – 53 с.
  108. [співавт.] Робочі навчальні програми Українського медичного ліцею НМУ імені О. О. Богомольця : навч.-практ. вид. / М-во освіти України, М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Український медичний ліцей / **В. П. Широбоков** [та ін.]. – Київ : Віпол, 2000. – 639 с.
  109. [співавт.] Санитарно-бактериологическая и вирусологическая характеристика мочи человека и воды санитарно-бытовых потоков / Н. И. Омелянец, **В. П. Широбоков** // Отчет о НИР, инв. № Б-588282. КНИИОиКГ и кафедра микробиологии и вирусологии КМИ. – Киев, 1976. – 42 с.
  110. [співавт.] Використання коліфагів при вірусологічному моніторингу стічних вод : інформ. лист М-ва охорони здоров'я України № 32 / **В. П. Широбоков**, В. В. Бобир, В. А. Понятовський. – Київ, 2014. – 4 с.
  111. [співавт.] Використання черкаського бентоніту (сорбент смектовіт натрієвий) для проведення санітарно-вірусологічного обстеження водних об'єктів : інформ. лист М-ва охорони здоров'я України про нововведення в сфері охорони здоров'я № 293 / **В. П. Широбоков**, В. А. Понятовський, В. В. Бобир [та ін.]. – Київ, 2014. – 4 с.
  112. [співавт.] Обеззараживание сточных вод хлорактивными соединениями : (информ.-инструктивное письмо) / В. Н. Гирич, Е. И. Гончарук, О. В. Салата, ... **В. П. Широбоков** [и др.] – Киев, 1978. – 12 с.
  113. [співавт.] Ознаки вірулентності вірусів ЕСНО in vitro : інформ. лист про нововведення в системі охорони здоров'я / Л. М. Гриценко, **В. П. Широбоков**. – Київ, 2009. – С. 1-3.
  114. [співавт.] Применение тималина для профилактики аллергических реакций немедленного типа : информ. письмо / **В. П. Широбоков** [и др.] ; Респ. центр

научн. мед. информации М-ва здравоохранения Украины. – Киев, 1991. – Вып. 6. – 1 с.

115. [співавт.] Применение тимогена при иммунодефиците : информ. письмо / **В. П. Широбоков** [и др.] Респ. центр научн. мед. информации М-ва здравоохранения Украины. – Киев, 1991. – Вып. 5. – 2 с.
116. [співавт.] Способ повышения уровня антимикробного иммунитета : информ. письмо / **В. П. Широбоков** [и др.] ; Респ. центр научн. мед. информации М-ва здравоохранения Украины. – Киев, 1991. – Вып. 4. – 1 с.

II. Статті в збірниках наукових праць та науково-практичних конференцій

1962

117. Походження життя на / **В. П. Широбоков** // Тези доповідей XXII наукової студентської конференції Київського медичного інституту. – Київ, 1962. – С. 11.*
118. Селекція мікробів / **В. П. Широбоков** // Тези доповідей XXII наукової студентської конференції Київського медичного інституту. – Київ, 1962. – С. 60.*

1963

119. До питання про інфекційність ДНК із злоякісних пухлин / **В. П. Широбоков** // Тези доповідей I Республіканської наукової студентської конференції медичних та фармацевтичних інститутів Української РСР. – Київ, 1963. – С. 42.*

1964

120. Виділення інфекційної РНК з вірусу Коксаки А-10 / **В. П. Широбоков** // Матеріали XXIV наукової студентської конференції Київського медичного інституту. – Київ, 1964. – С. 70.*
121. Инфекционность рибонуклеиновой кислоты вируса Коксаки А-10 / **В. П. Широбоков** // Материалы научной конференции студентов санитарно-гигиенических факультетов мед. институтов РСФСР. – Ленинград, 1964. – С. 60.*
122. Інфекційність загальної РНК, виділеної із заражених вірусом Коксаки А-10 новонароджених мишей / **В. П. Широбоков** // Тези доповідей II республіканської наукової студентської конференції медичних та фармацевтичних інститутів Української РСР. – Львів, 1964. – С. 140–141.*

1965

123. Використання методу негативних колоній (бляшок) для вивчення вірусу Коксаки В-1 та його РНК / **В. П. Широбоков** // Тези доповідей XXV наукової студентської конференції Київського медичного інституту. – Київ, 1965. – С. 73.*
124. Можливість концентрації вірусу Коксаки В-1 гелем бентоніту / **В. П. Широбоков** // Тези доповідей III республіканської наукової студентської конференції медичних та фармацевтичних інститутів УРСР. – Харків, 1965. – С. 208–209.*

1966

125. Infectivity of total RNA recovered from newborn mice infected with Coxsackie virus A-10 / **V. P. Shirobokov** // Federation proceedings. Translation supplement; selected translations from medical-related science. – 1966. – Vol. 25, № 5. – P. 905-906.*

1967

126. Адсорбция гелем бентонита некоторых белков вирусного и невирусного происхождения / **В. П. Широбоков** // Этиология, эпидемиология и клиника инфекционных болезней : сборник. – Киев, 1967. – С. 110–111.*
127. Вивчення взаємодії вірусу Коксакі В-1 з гелем бентоніту / **В. П. Широбоков** // Тези доповідей ХХІІ звітної наукової конференції аспірантів Київського медичного інституту. – Київ, 1967. – С. 128–129.*
128. [співавт.] Возможность очистки и концентрации аденовируса I типа гелем бентонита / С. С. Дяченко, **В. П. Широбоков**, Н. М. Сидорова, В. Г. Порохницький // Грипп и острые респираторные заболевания : материалы сессии. – Ленинград, 1967. – Ч. 2. – С. 208–209.*
129. Можливість очистки та концентрації вірусу Коксакі В-1 гелем бентоніту / **В. П. Широбоков** // Тези доповідей ХХІІ звітної наукової конференції аспірантів Київського медичного інституту. – Київ, 1967. – С. 127–128.*

1968

130. [співавт.] Изучение возможных механизмов дифференциации вирусов Коксаки по свойству адсорции на бентоните/ С. С. Дяченко, **В. П. Широбоков** // Корь, энтеровирусы, бешенство : сборник. Материалы XV научной сессии Института полиомиелита и вирусных энцефалитов. – Москва, 1968. – Вып. 2. – С. 97–99.*

1970

131. Инфекционность и инаktivация РНК, образующейся в организме новорожденных мышей, зараженных вирусом Коксаки А-10 / **В. П. Широбоков** // Труды Киевского городского и областного научного медицинского общества эпидемиологов, микробиологов и инфекционистов за 1962-1964 гг. – Киев, 1970. – С. 162–164.*

1971

132. [співавт.] Адсорбция вирусов на бентоните как генетический маркер / **В. П. Широбоков**, А. И. Якименко, С. В. Гаврилов // Генетика и селекция на Украине : материалы II съезда генетиков и селекционеров Украины, Киев, 1971. – Киев, 1971. – Ч. 1. – С. 33–34.*

1972

133. Декапсідація вірусів Коксакі під впливом додецилсульфату / **В. П. Широбоков** // Біологічні властивості мікроорганізмів : матеріали I Респ. конф. молодих учених мікробіологів і вірусологів. – Київ : Наукова думка, 1972. – С. 73.*
134. [співавт.] Інтегративний підхід при викладанні курсу мікробіології / С. С. Дяченко, **В. П. Широбоков** // Інтеграція в учбовому процесі : тематич. зб. наук. праць / КМІ. – Київ, 1972. – С. 36–39.

1975

135. Диссоциация энтеровирусов по бентонитовому маркеру и ее возможная связь с вирулентностью / **В. П. Широбоков** // Эпидемиология и профилактика вирусных инфекций : материалы респ. конф., 28–29 мая 1974 г., Одесса. – Киев : Здоров'я, 1975. – С. 148–150.*
136. Новые данные о биологических свойствах энтеровирусов, полученные при использовании бентонита / **В. П. Широбоков** // Труды 4-го съезда микробиологов Украины. – Киев : Наукова думка, 1975. – С. 277–278.*
137. [співавт.] Связь между бентонитовым маркером энтеровирусов и их чувствительностью к натриевой соли дихлоризоциануровой кислоты / А. И. Якименко, **В. П. Широбоков** // Труды 4 съезда микробиологов Украины. – Киев : Наукова думка, 1975. – С. 278–279.*

1977

138. [співавт.] Сравнительное изучение эффективности трех методов концентрации энтеровирусов из сточных вод / В. Н. Гирин, **В. П. Широбоков** // Актуальные вопросы охраны окружающей среды : тезисы докл. науч.-практ. конф., посвященной 60-летию Великой Окт. соц. революции. – Киев, 1977. – С. 119–121.*

1978

139. [співавт.] Изучение энтеровирусной обсемененности хозяйственно-бытовых вод городского коллектора при использовании метода концентрации вирусов бентонитом / В. Н. Гирин, **В. П. Широбоков**, Е. А. Тетенева // Гигиена населенных мест : респ. межвед. сб. – Киев : Здоров'я, 1978. – Вып. 17. – С. 51–52.
140. [співавт.] Количественное изучение энтеропатогенной вирусной и бактериальной флоры городских сточных вод / Н. Гирин, **В. П. Широбоков**, А. А. Фурман [и др.] // Актуальные вопросы санитарной микробиологии : тезисы докл. Всесоюз. конф. по санитарной микробиологии. – Москва, 1978. – С. 210–211.*
141. [співавт.] Структурно-функциональный подход в современной вирусологии / С. С. Дяченко, **В. П. Широбоков** // Философские вопросы медицины и биологии : респ. межвед. сб. – Киев : Здоров'я, 1978. – Вып. 10. – С. 78–85.
142. Heterogeneity of enterovirus populations by bentonite marker and its connection with other genetic characters / **V. P. Shirobokov** // VII International congress of infectious and parasitic diseases, Varna, Bulgaria, 2-6.X.1978. : abstracts. – P. 208*

1980

143. Изучение синтеза репликативной формы РНК вируса Коксаки В-6 в клетках HEp-2 / **В. П. Широбоков** // Тезисы докладов X Украинского Республиканского съезда микробиологов, эпидемиологов и паразитологов, 16–18 сент. 1980 года (Харьков) / под ред. А. В. Павлова, М. Н. Мельника ; Респ. науч. общество микробиологов, эпидемиологов и паразитологов им. Д. К. Заболотного ; [редкол.: Е. П. Бернасовская, Л. Д. Бойко, В. И. Бондаренко, ... **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев, 1980. – С. 151–152.

144. Сравнительное изучение адсорбции вирусов Коксаки на интактных и "одетых" бентонитом клетках КВ / **В. П. Широбоков** // Тезисы докладов 5-го съезда Украинского микробиологического общества. – Киев : Наукова думка, 1980. – С. 254.

1981

145. [співавт.] Бентонитовый маркер вирулентности у энтеровирусов / **В. П. Широбоков**, В. Н. Гириш // Вирусы и вирусные инфекции человека. Тезисы XIX итоговой научной сессии Института полиомиелита и вирусных энцефалитов и Всесоюзной конференции, приуроченной к 25-летию института, 19-21 мая 1981 г.). – Москва, 1981. – С. 25–26.
146. [співавт.] Вирусы и вирусные заболевания : респ. междувед. сб. / М-во здравоохранения СССР ; редкол.: В. Н. Гириш, Н. С. Дяченко, ... **В. П. Широбоков** [и др.]. – Киев : Здоров'я, 1981. – Вып. 9 : Грипп и острые респираторные вирусные инфекции. – Киев : Здоров'я, 1981. – 116 с.
147. [співавт.] Гигиеническая характеристика штаммов энтеровирусов, изолированных из городских сточных вод / В. Н. Гириш, **В. П. Широбоков**, А. И. Якименко [и др.] // Материалы X Украинского съезда гигиенистов. – Киев, 1981. – С. 244.
148. [співавт.] Гигиеническая эффективность очистки сточных вод и их осадка на станциях малой и средней производительности / В. Н. Гириш, С. И. Гаркавий, Л. Н. Авраменко, ... **В. П. Широбоков** [и др.] // Материалы X Украинского съезда гигиенистов. – Киев, 1981. – С. 94.
149. [співавт.] Изучение явления сульфатредукции в воде систем водообеспечения герметичнозамкнутых помещений / **В. П. Широбоков**, А. И. Якименко, Н. А. Караванская, Г. И. Корчак // Материалы X Украинского съезда гигиенистов. – Киев, 1981. – С. 251.

1982

150. [співавт.] Antiviral activity of lectins from the plants of the family of Crassulaceae / **V. P. Shirobokov**, A. I. Yevtushenko // V-th international symposium of socialist countries antiviral substances, Riga, Sept. 6-8, 1982 : abstracts. – P. 126.*

1983

151. [співавт.] Антивирусная активность как биологическое свойство некоторых представителей растений семейства толстянковых (Crassulaceae DC) / **В. П. Широбоков**, А. И. Евтушенко, В. Ф. Лапчик [и др.] // Вирусы и вирусные заболевания : респ. междувед. сб. – Киев : Здоров'я, 1983. – Вып. 11. – С. 69–71.
152. [співавт.] Антимикробные свойства новых композиций синтетических моющих средств / **В. П. Широбоков** [и др.] // Гигиеническое изучение биологического загрязнения окружающей среды : материалы IX Всесоюз. конф. – Москва, 1983. – С. 218–219.
153. [співавт.] Влияние вакцинных штаммов вирусов полиомиелита на опосредованный клетками иммунный ответ у мышей / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, Э. Н. Негребецкая // Коррекция нарушений

иммунологической реактивности : тезисы V Респ. науч. конф. по аллергологии. – Киев ; Ивано-Франковск, 1983. – С. 236.*

154. [співавт.] К проблеме нормирования содержания энтеровирусов в сточных водах на различных этапах очистки / В. Н. Гирич, **В. П. Широбоков** // Гигиеническое изучение биологического загрязнения окружающей среды : материалы IX Всесоюз. конф. – Москва, 1983. – С. 37–39.
155. [співавт.] Новые моюще-дезинфицирующие средства в профилактике гнойно-воспалительных процессов / **В. П. Широбоков**, Т. Н. Тарасов, А. Г. Никитенко [и др.] // Проблемы клинической микробиологии в неинфекционной клинике. Всесоюзная научно-практическая конференция. Тезисы докл. 18-19 мая 1983 г. Винница. – Москва, 1983. – С. 240–241.
156. [співавт.] Роль солей кальция в адсорбции некоторых энтеровирусов на бентоните / **В. П. Широбоков**, И. И. Бойко // Гигиеническое изучение биологического загрязнения окружающей среды : материалы IX Всесоюз. конф. – Москва, 1983. – С. 217.
157. [співавт.] Сравнительная оценка антивирусной активности сока каланхое и некоторых препаратов химического синтеза = Comparative evaluation of antiviral activity of kalanchoe sap and some chemical synthesis preparations / Е. А. Шабловская, **В. П. Широбоков**, А. И. Евтушенко // Антивирусные вещества : материалы заседания проблемной комиссии «Химиотерапия и химиопрофилактика вирусных инфекций». – Минск, 1983. – С. 70–71.

1984

158. [співавт.] Концентрирование и очистка аденовируса 1-го типа гелем бентонита / В. Л. Жовноватая, **В. П. Широбоков** // Тезисы докладов VI съезда Украинского микробиологического общества. – Киев : Наукова думка, 1984. – Ч. 2. – С. 198–199.
159. [співавт.] Биологические свойства генетических вариантов вакцинных штаммов вирусов полиомиелита, селекционированных на бентоните / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, Э. Н. Негребецкая // Тезисы докладов VI съезда украинского микробиологического общества. – Киев : Наукова думка, 1984. – Ч. 2. – С. 222
160. [співавт.] Иммунодепрессивные свойства аттенуированных вирусов полиомиелита / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, Э. Н. Негребецкая // Материалы IV Национальной конференции по бактериальным инфекциям и иммунологии. – Варна, 1984. – С. 181–182.
161. [співавт.] Эффективность применения левамизола для коррекции иммунодефицита, индуцированного вирусами полиомиелита / **В. П. Широбоков**, Э. В. Гюллинг, О. Н. Корнюшенко, Э. Н. Негребецкая // Материалы IV Национальной конференции по бактериальным инфекциям и иммунологии. – Варна, 1984. – С. 185.

1985

162. [співавт.] Влияние лимфоидного кейлона на противовирусный иммунный ответ. / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, Э. Н. Негребецкая, Е. Г. Гаркавая // Тезисы 5-го симпозиума по аллергологии и клинической иммунологии социологических стран. Варна, Болгария, 4-6 окт. 1985 г. – С. 214.
163. [співавт.] Изучение антивирусной активности сока растений каланхое / **В. П. Широбоков**, А. И. Евтушенко, Д. Н. Широбокова, В. В. Никитина // Фитонциды. Бактериальные болезни растений : тез. докл. конф., Ужгород, окт. 1985. – Киев : Наукова думка, 1985. – Ч. 1. – С. 151–152.
164. [співавт.] Органотропность вирусов Коксаки группы В в организме новорожденных мышей / **В. П. Широбоков**, Т. Б. Журба, В. В. Землянский // Тезисы докладов XI Украинского республиканского съезда микробиологов, эпидемиологов и паразитологов, 9–11 окт. 1985 г., Одесса. – Киев, 1985. – Ч. 1. – С. 105.

1986

165. [співавт.] Влияние вирусов, выделенных от больных панкреатитом, на поджелудочную железу мышей / **В. П. Широбоков**, Т. Б. Журба, А. Б. Кобзарь // I съезд эпидемиологов, инфекционистов и гигиенистов Туркменистана. Тезисы докладов. – Ашхабад, 1986. – Ч. 1. – С. 68.
166. [співавт.] Влияние лимфоидного кейлона на синтез антител к вирусам полиомиелита / **В. П. Широбоков**, И. Н. Моргунов, О. Н. Корнюшенко, Е. Г. Гаркавая // Иммунология и аллергология : Респ. междувед. сб. – Киев, 1986. – Вып. 20. – С. 80–83.
167. [співавт.] Методологический семинар и проблемы развития современной микробиологии / М. Г. Корнеева, **В. П. Широбоков**, М. М. Фаль // Философские вопросы медицины и биологии : респ. межведом. сб. – Киев : Здоров'я, 1986. – Вып. 18. – С. 62–68.
168. [співавт.] Различия биологической активности бентонитовых вариантов энтеровирусов как систематический признак / О. Н. Корнюшенко, **В. П. Широбоков**, А. И. Евтушенко [и др.] // I съезд эпидемиологов, инфекционистов и гигиенистов Туркменистана : тез. докл. – Ашхабад, 1986. – Ч. 1. – С. 31.

1987

169. [співавт.] Использование моюще-дезинфицирующих средств в профилактике гнойно-воспалительных процессов / **В. П. Широбоков** [и др.] // Вопросы антибактериальной терапии инфекционных осложнений в неинфекционной клинике : материалы Всесоюз. семинара, 17-18 нояб. 1987 г., Москва. – Москва, 1987. – С. 196–197.

1988

170. [співавт.] Иммуносупрессивное действие живой полиовирусной вакцины и возможности медикаментозной коррекции / **В. П. Широбоков**, Э. В. Гюллинг,

О. Н. Корнюшенко, Э. Н. Негребецкая // Актуальные вопросы иммунологии и иммунопатологии. – Изд-во Ростовского университета, 1988. – С. 52–54

171. [співавт.] Пластагаровые питательные среды для культивирования микроорганизмов и перспектива их использования / В. В. Гашинский, Т. И. Крайнюкова, **В. П. Широбоков** // Актуальные вопросы разработки препаратов биотехнологии : тез. конф. – Махачкала, 1988. – Ч. 1. – С. 48.
172. [співавт.] Применение пластагаровых питательных сред для диагностики заболеваний, вызванных условно-патогенными микроорганизмами / В. В. Гашинский, **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховский [и др.] // Актуальные вопросы клинической микробиологии в неинфекционной клинике : тез. докл. II Всесоюз. конф. – Москва, 1988. – Ч. 1. – С. 105–106.
173. [співавт.] Чувствительность стафилококков к синтетическим моющим средствам на основе катамина / **В. П. Широбоков** [и др.] // Гигиенические аспекты изучения биологического загрязнения объектов окружающей среды : материалы X Всесоюз. конф. – Москва, 1988. – Ч. 2. – С. 138.

1989

174. [співавт.] Интегративный подход к преподаванию микробиологии / **В. П. Широбоков**, Т. Н. Тарасов, М. Г. Корнеева // Философские вопросы медицины и биологии : респ. межвед. сб. / М-во здравоохранения УССР. – Киев : Здоров'я, 1989. – Вып. 21. – С. 69–76.
175. [співавт.] К вопросу о роли вирусов Коксаки группы В в этиологии дилатационной кардиомиопатии / **В. П. Широбоков**, Е. Н. Амосова, О. Н. Корнюшенко // VII съезд Украинского микробиологического общ-ва : тез. докл. (Черновцы, сент. 1989 г.) / АН УССР, Ин-т микробиологии и вирусологии им. Заболотного, Черновиц. мед. ин-т. – Киев ; Черновцы, 1989. – Ч. 2. – С. 231–232.
176. Полиорганный тропизм энтеровирусов и его значение в клинике / **В. П. Широбоков** // VII съезд Украинского микробиологического общ-ва : тез. докл. (Черновцы, сент. 1989 г.) / АН УССР, Ин-т микробиологии и вирусологии им. Заболотного, Черновиц. мед. ин-т. – Киев ; Черновцы, 1989. – Ч. 2. – С. 230–231.
177. [співавт.] Энтеровирусные инфекции плода и новорожденных / А. И. Евтушенко, **В. П. Широбоков** // Тезисы XVII съезда Всесоюзного общества эпидемиологов, микробиологов, и паразитологов им. И. И. Мечникова, (Алма-Ата, сент. 1989). – Москва, 1989. – Т. 2. – С. 150–152.

1990

178. [співавт.] Формы внеаудиторной работы со студентами СНК как способ повышения знаний / **В. П. Широбоков**, Н. А. Караванская, Л. Я. Горпиненко, Т. Б. Журба // Проблемы изучения микробиологии, вирусологии и иммунологии : материалы 2-й Всесоюз. учебно-метод. конф. – Харьков, 1990. – С. 5-6.

1991

179. [співавт.] Биокоррозии металлов, применяемых в производстве интегральных схем / **В. П. Широбоков**, С. А. Иванова, О. Н. Корнюшенко, А. Г. Тышко // Аналитические методы исследования материалов и изделий микроэлектроники. 6-я Всесоюз. конф. : тез. докл. – Кишинев, 1991. – С. 177–178.
180. [співавт.] Биологические свойства вакцинных штаммов вирусов полиомиелита / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, В. В. Сычева, М. В. Шилов // Энтеровирусы. Общетеоретические и медицинские аспекты : материалы Всесоюз. конф. – Киев, 1991. – С. 103–104.
181. [співавт., ред.] 25 лет изучения энтеровирусов на кафедре микробиологии Киевского медицинского института / **В. П. Широбоков** // Энтеровирусы. Общетеоретические и медицинские аспекты : материалы Всесоюз. конф. (г. Киев, март, 1991 г.) / М-во здравоохранения СССР, Киев. мед. ин-т им. акад. А. А. Богомольца ; редкол.: А. И. Евтушенко, **В. П. Широбоков** (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Рад. Україна, 1991. – С. 10–14.
182. [співавт.] Ентеровірусні захворювання новонароджених / О. І. Євтушенко, **В. П. Широбоков**, А. О. Козій, М. Б. Чистякова // XII Український республіканський з'їзд мікробіологів, епідеміологів і паразитологів, [25–27 верес. 1991 р., Харків] : тези доп. – Київ, 1991. – Ч. 1. – С. 197.
183. Populational mutability of enteroviruses and its significance in the pathogenesis of enteroviral infections / **V. P. Shirobokov** // International symposium «Virology, immunology and society». UNESCO Regional office for science and technology for Europe. Technical report, 1991. – № 6. – P. 411–419.*

1992

184. [співавт.] Вирусиндуцированная супрессия гуморального иммунного ответа мышей к бактериальным анатоксинам / М. В. Шилов, **В. П. Широбоков**, Н. В. Ахrameева // Факторы клеточного и гуморального иммунитета при различных физиологических и патологических состояниях : тез. докл. 21-й науч. конф. – Челябинск, 1992. – С. 118.
185. [співавт.] Вирусы полиомиелита как иммуномодуляторы / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, В. В. Сычева, Н. В. Ахrameева // Факторы клеточного и гуморального иммунитета при различных физиологических и патологических состояниях : тез. докл. 21-й науч. конф. – Челябинск, 1992. – С. 119.
186. [співавт.] Жива поліовірусна вакцина: проблеми подальшого застосування / **В. Широбоков**, О. Корнюшенко, О. Євтушенко, В. Сичова, М. Шилов // IV Конгрес світової федерації українських лікарських товариств : тези доп. – Харків, 1992. – С. 130.
187. [співавт.] Изучение изоэлектрических характеристик вирусов полиомиелита и их субпопуляций, различающихся по аффинитету к бентониту / **В. П. Широбоков**, Ю. В. Загороднюк, А. И. Евтушенко, В. В. Мельник // Тезисы докладов

Международной конференции по вопросам медицины катастроф. – Киев, 1992. – С. 207–208.

188. [співавт.] Изучение Т-зависимости генетических вариантов вирусов Коксаки / А. И. Евтушенко, **В. П. Широбоков**, Е. Г. Гаркавая // Факторы клеточного и гуморального иммунитета при различных физиологических и патологических состояниях : тез. докл. 21-й науч. конф. Челябинск, 1992. – С. 34.
189. [співавт.] Перспективы использования фенилимидазотиазолов для коррекции вирусиндуцированных иммунодефицитов / О. Н. Корнюшенко, Э. В. Гюллинг, **В. П. Широбоков** [и др.] // Факторы клеточного и гуморального иммунитета при различных физиологических и патологических состояниях : тез. докл. 21-й науч. конф. – Челябинск, 1992. – С. 52
190. [співавт.] Проект міжкафедральної програми з дисципліни "Основи інформатики та обчислювальної техніки" для студентів медичних ВУЗів України / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков**, Л. І. Остапюк [та ін.] // Застосування комп'ютерної техніки в процесі підготовки медичних кадрів : тези доп. Респ. наук. конф. – Вінниця, 1992. – С. 31–32.
191. [співавт.] Роль опорної кафедри в реалізації реформи медичної освіти в Україні / **В. П. Широбоков**, Л. І. Остапюк // Розробка та впровадження в процес підготовки медичних кадрів сучасних технологій навчання : тези доп. навч.-метод. конф. – Київ ; Тернопіль, 1992. – С. 16–17.

1993

192. [співавт.] Антибактериальная функция нейтрофилов крови при постоянном воздействии малых доз ионизирующего облучения / **В. П. Широбоков**, С. А. Гусева, О. Н. Корнюшенко // Тезисы Радиобиологического съезда. – Москва : Пуццино, 1993. – С. 1150–1151.
193. [співавт.] Санитарно-микробиологические исследования порошков из растительного сырья / **В. П. Широбоков**, А. И. Евтушенко, Н. А. Караванская, Т. Б. Журба // Материалы XI научно-практической конференции научно-исследовательского сектора УГМУ. – Киев, 1993. – С. 6–10.

1994

194. [співавт.] Вдосконалення підготовки лікарів на основі впровадження сучасних технологій навчання / Є. І. Гончарук, **В. П. Широбоков**, Л. І. Остапюк // Тези доповідей Української науково-методичної конференції. "Актуальні проблеми медичної та фармацевтичної освіти в Україні" Харків, 20-22 квіт. 1994 року. – Київ ; Харків, 1994. – С. 39–40.
195. Викладання питань санітарної мікробіології студентам медичного факультету / **В. П. Широбоков**, О. В. Сарлата, Т. Н. Тарасов // Шляхи вдосконалення практичної підготовки студентів і лікарів з медико-профілактичних фахів : матеріали навч.-метод. конф. медико-профілакт. ф-ту УДМУ. – Київ, 1994. – С. 10–11.

196. [співавт.] Медична мікробіологія в системі підготовки лікаря. Актуальні проблеми медичної та фармацевтичної освіти в Україні / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата, О. Г. Тишко [та ін.] // Актуальні проблеми медичної та фармацевтичної освіти в Україні, Харків, 20–22 квіт. 1994 року : тези доп. укр. наук.-метод. конф. – Київ ; Харків, 1994. – С. 143–144.
197. [співавт.] Через інтеграцію до світового рівня вищої медичної освіти / Є. І. Гончарук, **В. П. Широбоков**, Л. І. Остапюк // Матеріали V Конгресу світової федерації українських лікарських товариств, 4–9 верес. 1994 р. – Дніпропетровськ, 1994. – С. 7–8.

1995

198. [співавт.] Виявляти і розвивати наукові здібності студентів / **В. П. Широбоков**, Н. О. Караванська // Матеріали навчально-методичної конференції 4-го медичного факультету «Сучасні підходи до організації навчального процесу та активізації самостійної роботи студентів та інтернів в умовах реалізації нового навчального плану». – Київ, 1995. – С. 13.
199. [співавт.] Диференціація вакцинних та вірулентних вірусів поліомієліту за допомогою моноклональних антитіл / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Тези матеріалів міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю з дня народження І. І. Мечнікова, Харків, 24–26. – Харків, 1995. – С. 359–360.
200. [співавт.] Досвід викладання медичної вірусології / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Матеріали навчально-методичної конференції 4-го медичного факультету "Сучасні підходи до організації навчального процесу та активізації самостійної роботи студентів та інтернів в умовах реалізації нового навчального плану". – Київ, 1995. – С. 13
201. [співавт.] Дослідження механізму агрегації бактерій / В. Г. Войцеховський, **В. П. Широбоков** // Тези матеріалів міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю з дня народження І. І. Мечнікова, Харків, 24–26. – Харків, 1995. – С. 58–59.
202. [співавт.] Імунопатогенез вірусно-бактеріальних асоціацій / В. В. Сичова, О. М. Корнюшенко, **В. П. Широбоков** [та ін.] // Тези матеріалів міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю з дня народження І. І. Мечнікова, Харків, 24–26. – Харків, 1995. – С. 277–278.
203. [співавт.] Імунотропізм вірусів поліомієліту / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Тези матеріалів міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю з дня народження І. І. Мечнікова, Харків, 24–26. – Харків, 1995. – С. 359–360.
204. [співавт.] Шляхи оптимізації навчання мікробіології, вірусології та імунології / **В. П. Широбоков**, О. Г. Тишко, О. В. Салата [та ін.] // Матеріали навчально-методичної конференції 4-го медичного факультету «Сучасні підходи до організації навчального процесу та активізації самостійної роботи студентів та інтернів в умовах реалізації нового навчального плану». – Київ, 1995. – С. 12–13.

1996

205. [співавт.] Наступність та інтеграція викладання мікробіології в медичних навчальних закладах різного рівня / **В. П. Широбоков**, О. Г. Тишко, О. В. Салата [та ін.] // Організаційно-методичне забезпечення медичної освіти на різних рівнях : матеріали навч.-метод. конф. 4 мед. ф-ту. – Київ, 1996. – С. 10–11.
206. [співавт.] Перспективи щодо введення стандартної оцінки якості медичної освіти / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Експериментальна педагогіка в 20 сторіччі : матеріали наук.-практ. конф., Київ, верес. – 1996. – Ч. 2. – С. 31–33.
207. [співавт.] Enteroviruses dissociation phenomenon: physicochemical and biological properties of dissociants / **V. P. Shirobokov** [et al.] // Abstracts of 10th International congress of virology. – Israel, 1996. – P. 95*
208. [співавт.] Intratype differentiation of polioviruses by the set of monoclonal antibodies - a specificity study / I. V. Nikolaenko, **V. P. Shirobokov**, K. I. Lipatnikova // Abstracts of 10th International congress of virology. – Israel, 1996. – P. 241*
209. [співавт.] Polioviruses as immunomodulators / **V. P. Shirobokov** [et al.] // Abstracts of 10th International congress of virology. – Israel, 1996. – P. 238*
210. The inhibition of growth of the experimental tumours by enteroviruses and its possible mechanisms / N. Achramejeva, O. Kornushenko, **V. Shirobokov** // Abstracts of 10th International congress of virology. – Israel, 1996. – P. 239*

1997

211. [співавт.] До питання підготовки лікарів-профілактів / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков**, О. П. Яворовський [та ін.] // Українська науково-методична конференція «Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів України» : тези доп. – Одеса, 1997. – С. 15.
212. [співавт.] Інтеграція викладання вірусології у медичному університеті / **В. П. Широбоков**, О. Г. Тишко, О. В. Салата [та ін.] // Методичні аспекти навчального процесу на медичних факультетах : матеріали навч.-метод. конф. 4 мед. ф-ту. – Київ, 1997. – С. 45.
213. [співавт.] Про інтеграцію викладання імунології в медичних ВУЗах / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата, О. Г. Тишко [та ін.] // Українська науково-методична конференція «Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів України» : тези доп. – Одеса, 1997. – С. 154.

1998

214. [ред.] Актуальні питання медичної мікробіології та вірусології : до 100-річчя від дня народження С. С. Дяченка / редкол.: **В. П. Широбоков**, О. Г. Тишко, О. В. Салата, Н. С. Дяченко. – Київ : НМУ, 1998. – 155 с.
215. [співавт.] Випускнику медико-профілактичного фаху – ґрунтовні знання з медичної вірусології / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата, О. Г. Тишко // Матеріали науково-методичної конференції IV медичного факультету «Особливості формування мотивації навчання студентів медичних вузів». – Київ, 1998. – С. 14–15.

216. [співавт., ред.] Вірусологічна діагностика ентеровірусних інфекцій (матеріали доповідались на міжнародному семінарі з питань ліквідації поліомієліту в Україні 24.10.1997 року) / **В. П. Широбоков** // Актуальні питання медичної мікробіології та вірусології : до 100-річчя від дня народження С. С. Дяченка / редкол.: **В. П. Широбоков**, О. Г. Тишко, О. В. Салата, Н. С. Дяченко. – Київ : НМУ, 1998. – С.114–119.
217. [співавт., ред.] Ентеровіруси та серце / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Актуальні питання медичної мікробіології та вірусології : до 100-річчя від дня народження С. С. Дяченка / редкол.: **В. П. Широбоков**, О. Г. Тишко, О. В. Салата, Н. С. Дяченко. – Київ : НМУ, 1998. – С. 83–90.
218. [співавт.] Напрямки удосконалення викладання мікробіології студентам стоматологічних факультетів / **В. П. Широбоков**, О. Г. Тишко, Т. Н. Тарасов // Матеріали доповідей науково-методичної конференції «Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів в Україні». – Київ ; Полтава, 1998. – С. 137–138.
219. [співавт.] Про необхідність підвищення якості підготовки випускників медико-профілактичних фахів з санітарної мікробіології та вірусології / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата, Т. Н. Тарасов [та ін.] // Матеріали науково-методичної конференції викладачів 4 медичного факультету НМУ. – Київ, 1998. – С. 14.
220. [співавт., ред.] Творчий та життєвий шлях С. С. Дяченка / **В. П. Широбоков**, Н. С. Дяченко // Актуальні питання медичної мікробіології та вірусології : до 100-річчя від дня народження С. С. Дяченка / редкол.: **В. П. Широбоков**, О. Г. Тишко, О. В. Салата, Н. С. Дяченко. – Київ : НМУ, 1998. – С. 4–8.

1999

221. [співавт.] Закономерности циркуляции энтеровирусов на территории Украины / В. И. Задорожная, Л. В. Копаница, **В. П. Широбоков** [и др.] // Актуальные проблемы медицинской вирусологии : материалы науч. конф., посвященной 90-летию со дня рождения М. П. Чумакова, Москва, 23-25 нояб. 1999 г. – Москва, 1999. – Т. 1. – С. 23
222. [співавт.] Иммуномодулирующие эффекты ЖПВ и генетических вариантов популяций вирусов полиомиелита / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, М. В. Шилов // Актуальные проблемы медицинской вирусологии : материалы науч. конф., посвященной 90-летию со дня рождения М. П. Чумакова, Москва, 23-25 нояб. 1999 г. – Москва, 1999. – Т. 1. – С. 56
223. [співавт.] Координація та інтеграція викладання загальнотеоретичних, гігієнічних і клінічних наук в системі вищої медичної освіти / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков**, Л. І. Остапюк [та ін.] // Координація і інтеграція викладання загально- наукових, профілактичних і лікувальних дисциплін в системі вищої медичної освіти : матеріали наук.-метод. конф. 4-го мед. ф-ту, Київ, 22 квіт. 1999 року. – Київ, 1999. – С. 3–4.*

224. [співавт.] Координація та інтеграція викладання мікробіології, вірусології та імунології з сумісними кафедрами / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата, О. Г. Тишко, Т. Н. Тарасов // Координація і інтеграція викладання загально- наукових, профілактичних і лікувальних дисциплін в системі вищої медичної освіти : матеріали наук.-метод. конф. 4-го мед. ф-ту, Київ, 22 квіт. 1999 року. – Київ, 1999. – С. 8–9.*
225. [співавт.] Онкомодулирующие свойства компонентов живой полиовирусной вакцины, связь с явлением диссоциации / **В. П. Широбоков**, Н. В. Ахrameева // Актуальные проблемы медицинской вирусологии : материалы науч. конф., посвященной 90-летию со дня рождения М. П. Чумакова, Москва, 23-25 нояб. 1999 г. – Москва, 1999. – Т. 1. – С. 54.
226. [співавт.] Оригинальная панель моноклональных антител для внутритиповой дифференциации полиовирусов: сравнение с генетическими методами анализа / **В. П. Широбоков**, И. В. Николаенко, О. Е. Иванова [и др.] // Актуальные проблемы медицинской вирусологии : материалы науч. конф., посвященной 90-летию со дня рождения М. П. Чумакова, Москва, 23-25 нояб. 1999 г. – Москва, 1999. – Т. 1. – С. 53
227. [співавт.] Психолого-педагогічні аспекти навчання контрактних студентів / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков**, С. Д. Максименко, Л. І. Остапюк // Сучасні проблеми підготовки фахівців у вищих медичних та фармацевтичних закладах освіти I-IV рівнів акредитації МОЗ України : тези доп. наук.-метод. конф., Київ - Тернопіль, 29.09-01.10.1999 р. – С. 23.
228. [співавт.] Роль вирусov Коксаки В в патогенезе нестабильной стенокардии / **В. П. Широбоков**, К. М. Амосова, О. В. Кротенко ; Институт полиомиелита и вирусных энцефалитов им. М. П. Чумакова // Актуальные проблемы медицинской вирусологии : материалы науч. конф., посвященной 90-летию со дня рождения М. П. Чумакова, Москва, 23-25 нояб. 1999 г. – Москва, 1999. – Т. 1. – С. 55
229. [співавт.] Шляхи поліпшення підготовки лікарів / **В. П. Широбоков**, В. Д. Братусь, П. Д. Фомін // Сучасні проблеми підготовки фахівців у вищих медичних та фармацевтичних закладах освіти I-IV рівнів акредитації МОЗ України тези доп. наук.-метод. конф., Київ-Тернопіль, 29.09-01.10.1999 р. – С. 75.
230. [співавт.] Эмбриопатогенность энтеровирусов и их диссоциированных вариантов / А. И. Евтушенко, **В. П. Широбоков** // Актуальные проблемы медицинской вирусологии : материалы науч. конф., посвященной 90-летию со дня рождения М. П. Чумакова, Москва, 23-25 нояб. 1999 г. – Москва, 1999. – Т. 1. – С. 22

2000

231. [співавт.] Медична мікробіологія, вірусологія, імунологія та епідеміологія в системі підготовки лікаря / **В. П. Широбоков**, Ю. Д. Гоц // Наукові та практичні аспекти боротьби з інфекціями в Україні на межі сторіч : матеріали пленуму УНМТМЕП ім. Д. К. Заболотного. – Київ ; Одеса, 2000. – С. 1–18.

232. [співавт.] Перспективні маркери діагностики нестабільної стенокардії / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Матеріали VI конгресу кардіологів України, 18–21 верес. 2000 р. : тези наук. доп. – Київ, 2000. – С. 137.
233. [співавт.] Підготовка лікарів за спеціальністю «медична психологія» / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков**, С. Д. Максименко [та ін.] // Сучасні проблеми підготовки фахівців у вищих медичних та фармацевтичних закладах України : матеріали доп. наук.-метод. конф., Луганськ, 26-27 жовт. 2000 р. – Луганськ, 2000. – С. 78–79.

2001

234. [співавт.] Актуальні завдання навчально-методичної роботи університету / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков** // Актуальні проблеми вищої медичної освіти : тези доп. навч.-метод. конф. НМУ імені О. О. Богомольця. – Київ, 2001. – С. 8–9
235. [співавт.] Оправдай ли риск ученых, экспериментирующих на себе? (к 160-летию Национального медицинского университета им. А. А. Богомольца) / Е. И. Гончарук, **В. П. Широбоков** // Перший національний конгрес з біоетики, Київ, 17-20 верес. 2001 року. – С. 6.
236. [співавт.] Оптимизация методологии вакцинации против полиомиелита, дифтерии и столбняка с позиций их взаимного иммуномодулирующего действия / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, Л. М. Чудная [и др.] // 5-й Международный форум по глобальной вакцинологии, «Вакцины и иммунизация», Минск, Беларусь, 15-16 окт. 2001 г. – Минск, 2001. – С. 30.*
237. [співавт.] Підготовка фармацевтів з медичної мікробіології, вірусології та імунології / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата, О. Г. Тишко [та ін.] // Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів в Україні, Дніпропетровськ 10–12 жовт. 2001 року : матеріали доп. наук.-метод. конф. – С. 120–121.*
238. [співавт.] Сучасні проблеми при викладанні медичної мікробіології / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата, О. Г. Тишко, А. І. Якименко // Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів в Україні, Дніпропетровськ 10-12 жовт. 2001 року : матеріали доп. наук.-метод. конф. – Дніпропетровськ, 2001. – С. 262–263.*
239. [співавт.] Шляхи удосконалення профілізованої підготовки лікарів / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков**, Л. І. Остапук, О. П. Яворовський // Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів в Україні, Дніпропетровськ 10-12 жовт. 2001 року : матеріали доп. наук.-метод. конф. – Дніпропетровськ, 2001. – С. 164–165.*

2003

240. [співавт.] Биоэтическая экспертиза и проблемы образования / Е. И. Гончарук, **В. П. Широбоков**, А. И. Егоренков, А. П. Яворовский // Сахаровские чтения 2003 года: экологические проблемы XXI века : материалы междунар. конф. – Минск, 2003. – С. 19–21.
241. [співавт.] Викладання теми: «Мікобактерії туберкульозу» на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата,

Т. Н. Тарасов, А. І. Якименко // Актуальні питання професійної підготовки лікарів : матеріали навч.-метод. конф. IV мед. ф-ту Нац. мед. ун-ту імені О. О. Богомольця. – Київ, 2003. – С. 79–81.

242. [співавт.] Про необхідність застосування методів молекулярної епідеміології при моніторингу циркулюючих ентеровірусів в Україні / Л. М. Гриценко, В. І. Задорожна, **В. П. Широбоков** // Збірник матеріалів з актуальних питань діагностики вірусних інфекцій та їх імунопрофілактики. – Київ : МОЗ України, 2003. – С. 26–27.

243. [співавт.] Результати складання ліцензійних інтегрованих іспитів «КРОК» в Національному медичному університеті та робота, спрямована на їх покращення / Є. Г. Гончарук, **В. П. Широбоков**, Н. М. Зеленіна // Актуальні питання підготовки та проведення ліцензійних інтегрованих іспитів : матеріали навч.-метод. конф. – Київ, 2003. – С. 3–11.

2004

244. [співавт.] Мікробіологія як предмет, перетворюючий медичну освіту / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Матеріали навчально-методичної конференції IV медичного факультету Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – Київ, 2004. – С. 54–56.

2005

245. [співавт.] Гетерогенність популяції вірусів Коксакі В з позиції асоціації їх з компонентами клітинних мембран / В. В. Бобир, **В. П. Широбоков** // Матеріали 8-ї міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта 2005». – Дніпропетровськ, 2005. – Т. 10. Біологія. – С. 11–12.

246. [співавт.] Спалах ротавірусної інфекції в м. Києві / І. А. Козлова, А. В. Кракович, О. В. Обертинська ... **В. П. Широбоков** [та ін.] // Збірник наукових праць співробітників КМАПО. – Київ, 2005. – Вип. 4, кн. 2. – С. 446–451.

2006

247. [співавт.] Перебудова викладання мікробіології, вірусології та імунології згідно з вимогами Болонського процесу / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцехівський, О. В. Салата [та ін.] // Матеріали навчально-методичної конференції медичного факультету № 4 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, присвяченій 165-річчю з дня заснування НМУ імені О. О. Богомольця «Шляхи реалізації положень Булонської декларації в системі вищої медичної освіти». – Київ, 2006. – С. 55–56.

2007

248. [співавт.] Ембріопатогенність ентеровірусів / О. І. Євтушенко, **В. П. Широбоков** // Тези V Міжнародної конференції «Біоресурси та віруси», Київ, 10–13 верес. 2007 р. – Київ, 2007. – С. 120.

2009

249. [співавт.] Автохтонна мікрофлора Кримського бентоніту і паралельний світ / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент // Труды Крымского

государственного медицинского университета им. С. И. Георгиевского. – 2009. – Т. 145, ч. 5. – С. 121.

250. [співавт.] Генетичний аналіз вірусів ЕСНО 6 типу, ізольованих на території України / Л. М. Гриценко, **В. П. Широбоков** // Військова медицина України. – 2009. – Т. 9. – С. 54–56.

251. [співавт.] Оволодіння практичними навичками – пріоритетний напрямок в навчанні за кредитно-модульною системою на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології НМУ імені О. О. Богомольця / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцехівський, А. І. Якименко // Труды Крымского государственного медицинского университета им. С. И. Георгиевского. – 2009. – Т. 145, ч. 5. – С. 121.

2010

252. [співавт.] Антигрипозна активність оксіаміно-похідних аліциклічних й поліциклічних конденсованих систем О. М. Волощук, Ю. В. Короткий, С. Л. Рибалко... **В. П. Широбоков** [та ін.] // Тези доповідей XXII Української конференції з органічної хімії, Ужгород, 20-25 верес. 2010 року. – С. 45.

253. [співавт.] Биозитические проблемы использования пробиотиков в медицине / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковский, Г. С. Дымент // IV Национальный конгресс по биозитике (20–23 сент. 2010, Киев). – Киев, 2010. – С. 123–128.

254. [співавт.] Порівняльне дослідження протимікробних властивостей препаратів антистафілококових бактеріофагів вітчизняного та російського виробництва // **В. П. Широбоков**, К. І. Ліпатникова, В. В. Бобир [та ін.] // Матеріали 5-ї Міжнародної науково-практичної конференції 23–25 листоп. 2009 р. Розвиток наукових досліджень 2009. – Полтава, 2010. – Т. 7. – С. 143–144.

255. [співавт.] Пробиотики: биозитические проблемы / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковский, Г. С. Дымент // IV Национальный конгресс по биозитике (20–23 сент. 2010, Киев). – Киев, 2010. – Київ, 2010. – С. 139.*

2011

256. [співавт.] Історія створення кафедри мікробіології, вірусології та імунології в Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця (за матеріалами Державного архіву м. Києва) / **В. П. Широбоков**, А. І. Якименко // Актуальні проблеми сучасної профілактичної медицини» медичного факультету № 4 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, присвяченій 170-річчю заснування Національного медичного університету імені О. О. Богомольця : матеріали навч.-метод. конф. – Київ, 2011. – С. 45–49.

257. [співавт.] Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вивченні мікробіології студентами медичних факультетів / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата, В. Г. Войцехівський // Актуальні проблеми сучасної профілактичної медицини» медичного факультету № 4 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, присвяченій 170-річчю заснування Національного медичного

університету імені О. О. Богомольця : матеріали навч.-метод. конф. – Київ, 2011. – С. 49.

258. [співавт.] Микробная экологическая система человека: современная концепция / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковский, Г. С. Дымент // Мікробна екологія людини. Сучасні стратегії використання пробіотиків : зб. праць наук.-практ. конф. – Київ, 2011. – С. 2–15.

2013

259. [співавт.] Викладання питань протозоології в курсі медичної мікробіології, вірусології та імунології у вищих медичних навчальних закладах України / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, А. І. Якименко // Тези доповідей XIII з'їзду Товариства мікробіологів України ім. С. М. Виноградського Ялта, 1–6 жовт. 2013. – С. 345.

2014

260. Бентоніт в молекулярно-біологічних, вірусологічних та мікробіологічних дослідженнях (50-річний досвід використання) / **В. П. Широбоков** // Імунологія та алергологія. Наука і практика. – 2014. – № 1 (додаток). Тези доповідей міжнародної конференції "Мікробіологія та імунологія - перспективи розвитку в XXI столітті, 10–11 квіт. 2014 р., м. Київ. – Київ, 2014. – С. 22.
261. Інтегральна роль найпростіших у мікробній екології / **В. П. Широбоков** // Тези доповідей XIII з'їзду Товариства мікробіологів України ім. С. М. Виноградського, Ялта, 1–6 жовт. 2013. – С. 344.
262. Спектр антимікробної дії вперше синтезованих оксимінів / О. М. Волощук, Ю. В. Короткий, С. Л. Рибалко, **В. П. Широбоков** // Роль і місце медицини у забезпеченні здоров'я людини у сучасному суспільстві : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 27 груд. 2013 р. – [Херсон] : Гельветика, 2013. – С. 8–10.
263. [співавт.] Сравнительная оценка методов детекции энтеровирусов из сточных вод / В. А. Понятовский, **В. П. Широбоков**, В. В. Бобырь // Современная профилактическая медицина: от медицины патологии к медицине здоровья : материалы Междунар. науч. конф., Россия, Москва, 25-27 сент. 2013 г. – Москва, 2013. – С. 63–73.

2014

264. [співавт.] Антимикробные свойства новых синтезированных соединений оксиаминопроизводных алициклических и насыщенных гетероциклических конденсированных систем / О. М. Волощук, Ю. В. Короткий, **В. П. Широбоков**, Е. А. Смертенко // Современные исследования медико-биологических наук : сб. материалов междунар. науч. конф., Россия, г. Москва, 29–31 янв. 2014 г. – Москва, 2014. – С. 87–95.
265. [співавт.] Протигерпетична дія нових сполук алкоксиамінопропанолу / О. М. Волощук, Ю. В. Короткий, С. Л. Рибалко, **В. П. Широбоков**, О. А. Смертенко // Тези доповідей XI Українського біохімічного конгресу, м. Київ, 6–10 жовт. 2014 р. – Київ, 2014. – С. 53.

2015

266. Особливості викладання курсу мікробіології, вірусології та імунології для студентів медико-психологічного факультету / Л. М. Гриценко, В. В. Мельник, **В. П. Широбоков** // Актуальні питання профілактичної медицини : матеріали навч.-метод. конф. мед. ф-ту № 4 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – Київ, 2015. – С. 52–54.
267. [співавт.] Особливості викладання розділу «Хіміотерапія,антибіотики, протимікробні засоби» на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології НМУ імені О. О. Богомольця / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, О. В. Салата, А. І. Якименко // Актуальні питання профілактичної медицини : матеріали навч.-метод. конф. мед. ф-ту № 4 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – Київ, 2015. – С. 110–113.
268. [співавт.] Роль дисципліни «мікробіологія, вірусологія та імунологія» у підготовці сучасного лікаря / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, А. І. Якименко // Актуальні питання профілактичної медицини : матеріали навч.-метод. конф. мед. ф-ту № 4 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – Київ, 2015. – С. 113–114.
269. [співавт.] Систематичне підвищення кваліфікації викладачів - запорука успіху в навчанні студентів / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, А. І. Якименко, А. А. Фурман // Актуальні питання профілактичної медицини : матеріали навч.-метод. конф. мед. ф-ту № 4 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – Київ, 2015. – С. 115.

2016

270. [співавт.] Антагоністичні властивості представників мікрофлори бентоніту / **В. П. Широбоков**, В. А. Понятовський // Інфекційні хвороби сучасності. Біологічна безпека та біозахист. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті академіка Л. В. Громашевського та 120-річчю ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л. В. Громашевського НАМНУ», Київ, 12-13 жовт. 2016 року. – Київ, 2016. – С. 159–160.
271. [співавт.] Етіологія аеробної та анаеробної флори при некротичному панкреатиті / **В. П. Широбоков**, В. В. Поточилова // Інфекційні хвороби сучасності. Біологічна безпека та біозахист. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті академіка Л. В. Громашевського та 120-річчю ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л. В. Громашевського НАМНУ», Київ, 12–13 жовт. 2016 року. – Київ, 2016. – С. 160–161.
272. [співавт.] Лабораторні дослідження септичних станів при гнійному панкреатиті / **В. П. Широбоков**, А. Б. Кебкало, В. А. Гордовський [та ін.] // Інфекційні хвороби сучасності. Біологічна безпека та біозахист. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті академіка Л. В. Громашевського та 120-річчю ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних

хвороб ім. Л. В. Громашевського НАМНУ», Київ, 12–13 жовт. 2016 року. – С. 158–159.

273. [співавт.] The new oxiamin substances and their antiviral activity / V. B. Nastenko, O. M. Voloshchuk, Y. V. Korotkij, S. L. Rybalko, **V. P. Shyrobocov**, A. A. Smertenko // Abstracts of the VIII International conference «Bioresources and Viruses», Kyiv, Ukraine, 2016. – P. 67–69.*
274. [співавт.] The new oxiamin substances and their antiviral activity O. M. Voloshchuk, Y. V. Korotkij, S. L. Rybalko, **V. P. Shyrobokov**, A. A. Smertenko // Abstracts of the VIII international conference «Bioresource and viruses», Kyiv, Ukraine, September 12–14, 2016. – P. 67–69.*

2017

275. [співавт.] Оцінка ефективності вилучення вірусів із питної води матеріалами паперовими фільтрувальними на основі модифікованих целюлоз та бентонітових глин / Ю. В. Загороднюк, **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський // Чиста вода. Фундаментальні, прикладні та промислові аспекти : матеріали 5-ї Міжнар. наук.-практ. конф., (26–27 жовт. 2017 р., м. Київ, Україна). – С. 112–114.*

2018

276. [співавт.] Антибіотики в медицині: вчора, сьогодні і завтра / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, А. І. Якименко // Сучасні проблеми антибіотикотерапії та формування антибіотикорезистентності : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Чернівці, 29 січ. 2018 р. – С. 101–102.
277. [співавт.] Антимікробна активність похідних арил ациклічних аміноспиртів щодо референтних мікроорганізмів / В. Б. Настенко, Ю. В. Короткий, О. А. Смертенко, Н. О. Осипчук, **В. П. Широбоков** // Сучасні проблеми антибіотикотерапії та формування антибіотикорезистентності : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Чернівці, 2018. – С. 129–130.
278. [ред.] Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини : збірка тез науково-практичної конференції з міжнародною участю 16 травня 2018р. / редкол.: **В. П. Широбоков** [та ін.] ; гол. ред. О. А. Никитюк ; ред. С. Т. Омельчук. – Київ : НМУ імені О. О. Богомольця, 2018. – 174 с.
279. [співавт.] Сучасні уявлення про формування механізмів та поширення резистентності мікроорганізмів до антибіотиків / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, Л. В. Авдєєва, А. І. Якименко // Сучасні проблеми антибіотикотерапії та формування антибіотикорезистентності : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Чернівці, 29 січ. 2018 р. – С. 102–107.*

2019

280. [ред.] Актуальні проблеми мікробіології, вірусології та імунології : матеріали наук. конф., присвяченої 100-річчю з дня заснування кафедри мікробіології, вірусології та імунології Нац. мед. ун-ту імені О. О. Богомольця [м. Київ, 5 листоп. 2019 р.] / за ред. **В. П. Широбокова**, В. А. Понятовського. – Вінниця : Нова книга, 2019. – 168 с.

III. Статті у наукових збірниках та періодичних виданнях

1965

281. Инфекциозность общей РНК, выделенной от зараженных вирусом Коксаки А-10 новорожденных мышей / **В. П. Широбоков** // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1965. – № 8. – С. 89–92.

1967

282. Вивчення адсорбції вірусу Коксаки В-1 на гелі бентоніту / **В. П. Широбоков** // Мікробіологічний журнал – 1967. – Т. 29, № 1. – С. 41–44.

1968

283. Дифференциация вирусом Коксаки по характеру адсорбции на бентоните = Differentiation of Coxsackieviruses based on the character of adsorbition onto bentonite / **В. П. Широбоков** // Acta virologica. – 1968. – Т. 12, № 2. – С. 185.

1969

284. Вивчення ефективності очищення та концентрації вірусу Коксаки В-1 бентонітом / **В. П. Широбоков** // Мікробіологічний журнал. – 1969. – Т. 31, № 3. – С. 250–254.

1971

285. Вивчення інфекційної РНК вірусу Коксаки В-1 / **В. П. Широбоков** // Мікробіологічний журнал. – 1971. – Т. 33, № 1. – С. 64–70.

1972

286. Вивчення фізіологічних властивостей вірусів Коксаки методом селективної адсорбції їх на бентоніті / **В. П. Широбоков** // Мікробіологічний журнал. – 1972. – Т. 34, № 1. – С. 122–123.

1973

287. Использование бентонитового покрытия для титрования энтеровирусов методом бляшек / **В. П. Широбоков** // Вопросы вирусологии. – 1973. – № 5. – С. 611–615.

1974

288. [співавт.] Генетична різноманітність вірусів поліомієліту за бентонітовим маркером / **В. П. Широбоков**, А. І. Якіменко // Мікробіологічний журнал. – 1974. – Т. 36, № 1. – С. 76–79.

289. [співавт.] До питання про глікопротеїдну природу білків капсидів деяких ентеровірусів / **В. П. Широбоков**, В. П. Слухай, А. І. Якіменко // Мікробіологічний журнал. – 1974. – Т. 36, № 2. – С. 177–180.

290. [співавт.] Изучение иммунизаторных свойств энтеровирусных препаратов, концентрированных бентонитом / **В. П. Широбоков**, А. И. Якименко, Т. П. Зайкова // Вакцины и сыворотки. – 1974. – Вып. 8. – С. 33–35.

291. [співавт.] Культури клітин в колбочках Ерленмейера для одержання вірусних бляшок / **В. П. Широбоков** // Мікробіологічний журнал. – 1974. – Т. 36, вип. 4. – С. 530–532.

292. [співавт.] Метод за концентруване на Коксаки-антигени / **В. П. Ширококов**, Т. П. Зайкова, А. И. Якименко // Епидемиология, микробиология и инфекциозни болести. – 1974. – Т. 11, № 1. – С. 14–18.
293. Применение бентонита для концентрирования энтеровирусов / **В. П. Ширококов** // Вакцины и сыворотки. – 1974. – Вып. 8. – С. 27–33.
294. Применение бентонита для очистки и концентрации энтеровирусов / **В. П. Ширококов** // Вопросы вирусологии. – 1974. – № 2. – С. 228–233.

1975

295. [співавт.] Віруліцидна активність натрієвої солі дихлорізоціанурової кислоти та міючих композицій на її основі щодо ентеровірусів / **В. П. Ширококов**, А. Г. Нікітенко, А. І. Якименко // Мікробіологічний журнал. – 1975. – Т. 37, № 2. – С. 205–211.
296. [співавт.] Иммунофлюоресцентное изучение ранних стадий репродукции вирусов Коксаки в культурах клеток / Т. П. Зайкова, **В. П. Ширококов** // Вирусы и вирусные заболевания. – 1975. – Вып. 3. – С. 93–95.
297. [співавт.] вирулицидных свойств моюще-дезинфицирующих средств на основе дихлоризоцианурата натрия и хлорированного тринатрийфосфата / А. Г. Никитенко, Н. И. Лесман, Л. И. Бавика, **В. П. Ширококов**, А. И. Якименко // Промышленность товаров бытовой химии. – 1975. – № 5. – С. 14–16.
298. [співавт.] Механизм бляшкообразования энтеровирусов под бентонитовым покрытием. Связь бляшкообразования с динамикой внутриклеточного размножения вирусов и мембранным потенциалом клетки-хозяина / **В. П. Ширококов**, В. В. Землянский, А. И. Якименко, С. В. Гаврилов // Вопросы вирусологии. – 1975. – № 2. – С. 202–206.
299. [співавт.] Проблема целостности в современной микробиологии / С. С. Дяченко, **В. П. Ширококов** // Философские вопросы медицины и биологии. – 1975. – Вып. 7. – С. 74–82.
300. [співавт.] Репродукція ентеровірусів і мембранний потенціал ураженої клітини / В. В. Землянський, С. С. Дяченко, **В. П. Ширококов** // Мікробіологічний журнал. – 1975. – Т. 37, вип. 1. – С. 84–88.
301. [співавт.] Хроматографическое разделение рибонуклеиновых кислот из клеток животных и бактерий на колонках с МАБ / **В. П. Ширококов**, Т. П. Зайкова, Е. Е. Загоруйко // Биохимия. – 1975. – Т. 40, № 3. – С. 531–537.
302. [співавт.] Чутливість ентеровірусів до хлорованого тринатрійфосфату та міючих композицій на його основі / **В. П. Ширококов**, А. Г. Нікітенко, А. І. Якименко // Мікробіологічний журнал. – 1975. – Т. 37, № 3. – С. 368–372.
303. Электронно-микроскопическое исследование морфологии вирусов Коксаки, очищенных и концентрированных бентонитом = Electron-Microscopic Study of the Morphology of Coxsackie Viruses Purified and Concentrated with Bentonite /

В. П. Широбоков // Эпидемиология, микробиология и инфекционные болезни. – 1975. – Т. 12, № 2. – С. 123–128.

1976

304. Влияние 2-дезоксид-глюкозы на репродукцию энтеровирусов в культуре клеток НЕР-2. / **В. П. Широбоков** // Вопросы вирусологии. – 1976. – № 2. – С. 199–203.

1978

305. Дифференциация энтеровирусов при действии перйодата калия / **В. П. Широбоков** // Микробиологический журнал. – 1978. – Т. 40, № 4. – С. 471–473.

1979

306. [співавт.] Чувствительность перевиваемых культур клеток к вирусам Коксаки группы В в условиях использования бентонита / И. А. Фролова, **В. П. Широбоков** // Микробиологический журнал. – 1979. – Т. 41, № 3. – С. 270–272.
307. [співавт.] Изучение аффинитета гемагглютининов вирусов гриппа к бентониту / В. Г. Майданник, **В. П. Широбоков** // Микробиологический журнал. – 1979. – Т. 41, № 4. – С. 387–389.

1980

308. [співавт.] Антимикробная активность сока каланхое в отношении бактерий дизентерии / Е. А. Суптель, В. Ф. Лапчик, Н. Б. Загорная, **В. П. Широбоков** // Микробиологический журнал. – 1980. – Т. 42, № 1. – С. 86–90.

1981

309. [співавт.] Антивирусная активность некоторых представителей семейства толстянковых / **В. П. Широбоков** [и др.] // Антибиотики. – 1981. – № 12. – С. 897–900.
310. Влияние катионов на элюцию энтеровирусов, адсорбированных на бентоните / **В. П. Широбоков** // Микробиологический журнал. – 1981. – Т. 43, № 1. – С. 105–109.
311. [співавт.] Вопросы интеграции преподавания профильных дисциплин на санитарно-гигиеническом факультете / Н. Ф. Борисенко, Е. И. Гончарук, В. А. Луненок-Бурмакина, ... **В. П. Широбоков** [и др.] // Гигиена и санитария. – 1981. – № 10. – С. 51–54.
312. [співавт.] О методологических основах преподавания теоретических и профильных дисциплин на санитарно-гигиеническом факультете / Р. Д. Габович, Е. И. Гончарук, И. В. Савицкий, ... **В. П. Широбоков** [и др.] // Гигиена и санитария. – 1981. – № 3. – С. 47–51.
313. [співавт.] Способ титрования интерферона методом бляшек под бентонитовым покрытием / Л. Д. Кривохатская, Я. Л. Поволоцкий, **В. П. Широбоков** // Лабораторное дело. – 1981. – № 3. – С. 172–174.
314. [співавт.] Сравнительное изучение обеззараживающего действия хлорактивных дезинфектантов в отношении вирусной и бактериальной микрофлоры сточных вод

/ В. Н. Гирин, Е. И. Гончарук, О. В. Салата, ... **В. П. Широбоков** [и др.] // Гигиена и санитария. – 1981. – № 3. – С. 7–9.

1982

315. [співавт.] Чувствительность иммобилизованных на бентоните энтеровирусов к органическим растворителям / **В. П. Широбоков**, И. И. Бойко // Микробиологический журнал. – 1982. – Т. 44, № 4. – С. 54–57.

1983

316. [співавт.] Микроорганизмы и очистка воды / П. И. Гвоздяк, С. С. Ставская, В. М. Багнюк, Л. В. Григорьева, **В. П. Широбоков** // Химия и технология воды. – 1983. – Т. 5, № 2. – С. 183–186.

1985

317. [співавт.] К патогенезу вирус-индуцированного диабета : (обзор лит.) / Т. Б. Журба, **В. П. Широбоков** // Врачебное дело. – 1985. – № 10. – С. 1–5.
318. [співавт.] Экспериментальное обоснование применения иммуномодуляторов типа фенилимидазотиазола для коррекции вторичной иммунологической недостаточности, обусловленной вирусами полиомиелита. / Э. В. Гюллинг, **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко [и др.] // Врачебное дело. – 1985. – № 6. – С. 95–97.

1986

319. [співавт.] Бути водам чистими (горизонти наукового пошуку) : [заходи по боротьбі з хвороботворними вірусами та бактеріями у КМІ] / **В. П. Широбоков**, О. В. Салата // Прапор комунізму. – 1986. – 19 бер. – С. 2.
320. [співавт.] Влияние генетических вариантов вирусов полиомиелита на факторы клеточного и гуморального иммунитета у мышей / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, Э. Н. Негребецкая // Микробиологический журнал. – 1986. – Т. 48, № 2. – С. 63–67.
321. [співавт.] Изучение маркеров вирулентности аттенуированных вирусов полиомиелита и их селекционированных вариантов / **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко, Э. Н. Негребецкая, О. П. Цабо // Микробиологический журнал. – 1986. – Т. 48, № 1. – С. 90–95.
322. [співавт.] Индуцированная полиовирусами иммуносупрессия у мышей и возможности ее коррекции / **В. П. Широбоков**, Э. В. Гюллинг, О. Н. Корнюшенко, Э. Н. Негребецкая, О. Л. Розенфельд // Микробиологический журнал. – 1986. – Т. 48, № 1. – С. 86–90.
323. [співавт.] Опыт применения технических средств обучения в преподавании медицинской микробиологии / **В. П. Широбоков**, Т. Н. Тарасов, А. И. Евтушенко // Проблемы изучения микробиологии : сб. науч. трудов Харьковского мед. ин-та. – Харьков, 1986. – С. 59–60.
324. [співавт.] Перспективы использования химически активных полимеров для очистки питьевой воды от сероводорода / Н. И. Омелянец, М. В. Набока,

Ю. В. Губский, ... **В. П. Широбоков** [и др.] // Гигиена и санитария. – 1986. – № 5. – С. 64–65.

1987

325. [співавт.] Морфофункциональные изменения в культуре островковых клеток поджелудочной железы новорожденных поросят под влиянием вирусов Коксаки В3 / В. П. Комиссаренко, И. С. Турчин, **В. П. Широбоков** [и др.] // Проблемы эндокринологии. – 1987. – Т. 33, № 3. – С. 50–54.
326. [співавт.] Роль вірусних і бактеріальних агентів у виникненні набутих захворювань серця у дітей / В. М. Сидельников, С. С. Казак, **В. П. Широбоков**, В. П. Мітченко // Педіатрія, акушерство і гінекологія. – 1987. – № 2. – С. 8–9.

1988

327. [співавт.] Свойства вирусов Коксаки, выделенных из ткани поджелудочной железы больных хроническим панкреатитом / **В. П. Широбоков**, Т. Б. Журба, В. В. Землянский // Микробиологический журнал. – 1988. – Т. 50, № 4. – С. 78–81.

1989

328. [співавт.] Гигиенические аспекты разработки систем регенерации санитарно-гигиенической воды / З. П. Пак, Н. Н. Ситникова, ... **В. П. Широбоков** [и др.] // Космическая биология и авиакосмическая медицина. – 1989. – № 1. – С. 67–70.
329. [співавт.] Изучение гемагглютинирующих свойств и адсорбции на эритроцитах вирусов Коксаки В-3 и их селекционированных бентонитовых вариантов / **В. П. Широбоков**, А. А. Егоров, Н. В. Амбарцумова // Микробиологический журнал. – 1989. – Т. 51, № 4. – С. 51–54.
330. О поведении энтеровирусов в почве : [обзор лит.] / В. П. Широбоков, О. В. Салата // Гигиена и санитария. – 1989. – № 6. – С. 53–55.

1990

331. [співавт.] Закономерности сорбционного освобождения сточных вод от бактерий и вирусов / Е. И. Гончарук, **В. П. Широбоков**, О. В. Салата // Гигиена и санитария. – 1990. – № 7. – С. 18–20.
332. [співавт.] К вопросу о роли вирусов Коксаки группы В в этиологии дилатационной кардиомиопатии / **В. П. Широбоков**, Е. Н. Амосова, О. Н. Корнюшенко // Терапевтический архив. – 1990. – Т. 62, № 3. – С. 107–110.

1992

333. [співавт.] Влияние Коксаки-вирусной инфекции на хромосомный аппарат клеток плодов и новорожденных мышей / Л. В. Павленко, А. И. Евтушенко, **В. П. Широбоков** // Микробиологический журнал. – 1992. – Т. 54, № 5. – С. 59–62.
334. [співавт.] Особливості перебігу вагітності та пологів при інфікуванні ентеровірусно-бактеріальними асоціаціями / В. С. Артамонов, В. І. Бойко, **В. П. Широбоков**, О. І. Євтушенко // Педіатрія, акушерство і гінекологія. – 1993. – № 5/6. – С. 35–38.

335. [співавт.] Про деякі умови відтворення агрегативного стану мікробних клітин в процесі розвитку мікроорганізмів / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський О. Г. Тишко, А. К. Завальнюк // Актуальные проблемы медицины и биологии. – 1993. – Т. 2. – С. 3–10

1994

336. [співавт.] Ентеровіруси при невиношуванні / **В. П. Широбоков**, В. С. Артамонов, В. І. Бойко, О. І. Євтушенко // Педіатрія, акушерство і гінекологія. – 1994. – № 1. – С. 44–46.
337. [співавт.] Закономірності агрегації бактерій / В. Г. Войцеховський, **В. П. Широбоков**, А. К. Завальнюк, О. Г. Тишко // Мікробіологічний журнал. – 1994. – Т. 54, № 4. – С. 53.

1995

338. [співавт.] Про деякі умови відтворення агрегативного стану бактерій в процесі їх розвитку / **В. П. Широбоков**, О. Г. Тишко, В. Г. Войцеховський // Актуальні проблеми біохімії та медицини. – 1995. – С. 3–11.
339. [співавт.] СНІД – про нього повинен знати кожен / **В. Широбоков**, О. Корнюшенко, Т. Тарасов // Діабетик. – 1995. – № 12. – С. 5–6.

1996

340. [співавт.] Гетерогенність пікорнавірусів за фізико-хімічними властивостями : (огляди) / **В. П. Широбоков**, В. В. Мельник // Інфекційні хвороби. – 1996. – № 4. – С. 48–53.
341. [співавт.] Дисоціація ентеровірусів - новий генетичний феномен (огляд літератури і підсумки роботи кафедри мікробіології) / **В. П. Широбоков**, О. М. Корнюшенко, В. В. Мельник [та ін.] // Журнал Академії медичних наук України. – 1996. – Т. 2, № 3. – С. 387–402.
342. [співавт.] Експериментальне вивчення змішаної поліомієлітно-сальмонельозної інфекції / В. В. Сичова, О. М. Корнюшенко, **В. П. Широбоков** // Інфекційні хвороби. – 1996. – № 1. – С. 23–25.
343. [співавт.] Подготовка врачей в Украине / Е. И. Гончарук, **В. П. Широбоков**, Л. И. Остапук // Медицина Украины. – 1996. – № 2. – С. 25–27.

1997

344. [співавт.] Взаємна імуномодуюча дія пліомієлітної вакцини та АКДП / О. М. Корнюшенко, М. В. Шилов, **В. П. Широбоков** // Інфекційні хвороби. – 1997. – № 1. – С. 10–12.
345. [співавт.] Взаємодія ентеровірусів з імунною системою / О. М. Корнюшенко, **В. П. Широбоков**, Н. В. Ахrameєва [та ін.] // Доповіді Національної академії наук України. – 1997. – № 6. – С. 181–183.
346. [співавт.] Влияние полиовирусов на опухолевый процесс / Н. В. Ахrameєва, **В. П. Широбоков**, О. Н. Корнюшенко [и др.] // International journal on immunorehabilitation. – 1997. – № 4. – Р. 575.

347. [співавт.] Експериментальне обґрунтування удосконалення календаря щеплень живою поліомієлітною вакциною та АКДС / М. В. Шилов, О. М. Корнюшенко, **В. П. Широбоков** // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 1997. – № 1/2. – С. 29–32.
348. [співавт.] Иммунопатогенез вирусиндуцированных заболеваний сердца, новые аспекты этиологии, диагностики, лечения / **В. П. Широбоков**, Е. Н. Амосова, О. Н. Гирина [и др.] // International journal on immunorehabilitation. – 1997. – № 4. – Р. 86.*
349. [співавт.] Імуноорганотропізм вірусів поліомієліту / **В. П. Широбоков**, О. М. Корнюшенко, Н. В. Ахrameєва // Журнал академії медичних наук України. – 1997. – Т. 3, № 2. – С. 291–299.
350. [співавт.] Особливості імунопатогенезу експериментальної стафілококової інфекції на фоні імунізації вірусами поліомієліту / В. В. Сичова, **В. П. Широбоков**, О. М. Корнюшенко, Н. В. Ахrameєва // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 1997. – № 1/2. – С. 22–25.
351. [співавт.] Панель моноклональних антитіл для внутрішньотипової диференціації поліовірусів II типу / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Мікробіологічний журнал. – 1997. – Т. 59, № 6. – С. 27–36.

1998

352. Вірусологічна діагностика ентеровірусних інфекцій / **В. П. Широбоков** // Проблеми медицини. – 1998. – № 3. – С. 16–20.*
353. [співавт.] Вплив поліовірусів на розвиток експериментальних пухлин / Н. В. Ахrameєва, **В. П. Широбоков** // Вісник проблем біології і медицини. – 1998. – № 24. – С. 19–22.
354. [співавт.] Ентеровірусні інфекції в Україні та методи їх етіологічної діагностики. / **В. П. Широбоков**, В. І. Задорожна, К. І. Ліпатнікова [та ін.] // Проблеми медицини. – 1998. – № 3. – С. 16–19.
355. [співавт.] Роль ентеровірусів в неінфекційній патології / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Проблеми медицини. – 1998. – № 3. – С. 20–25.
356. [співавт.] Український мікробіолог С. С. Дяченко / Н. Дяченко, **В. Широбоков** // Агапіт. – 1998. – № 9/10. – С. 54–59.
357. [співавт.] Ультраструктурна перебудова пухлинної тканини під дією онкотропних поліовірусів / Н. В. Ахrameєва, **В. П. Широбоков**, Л. О. Стеченко // Вісник Білоцерківського державного університету. – 1998. – Вип. 6, ч. 2. – С. 3–5
358. [співавт.] Ультраструктурні зміни органів імунної системи під впливом вірусів поліомієліту / О. М. Корнюшенко, **В. П. Широбоков**, Л. А. Стеченко, Н. В. Ахrameєва // Вісник Білоцерківського державного аграрного університету. – 1998. – Вип. 6, ч. 1. – С. 30–33.
359. [співавт.] Antigen differences of genetic variants A_{bent}⁺ and A_{bent}⁻ poliovirus vaccine strain of III type / **V. P. Shyrobokov**, I. H. Kostenko, I. V. Nikolaienko // Hua Xi Yi Ke Da Xue Xue Bao. – 1998. – Vol. 29, №1. – Р. 1–6.*

1999

360. [співавт.] Клиническая эффективность цитопротекторного препарата триметазидина в комплексной терапии больных с нестабильной стенокардией и его влияние на спектр жирных кислот сыворотки их крови / Е. Н. Амосова, А. В. Кротенко, **В. П. Широбоков** [и др.] // Український кардіологічний журнал. – 1999. – № 4. – С. 39–42.
361. [співавт.] Ліпідомодулююча дія вірусів Коксакі В в дестабілізації стенокардії / К. М. Амосова, О. В. Кротенко, **В. П. Широбоков**, Т. С. Брюзгина // Український кардіологічний журнал. – 1999. – № 6. – С. 22–26.
362. [співавт.] Роль Коксакі В вірусної інфекції в етіопатогенезі нестабільної стенокардії / **В. П. Широбоков**, К. М. Амосова, О. В. Кротенко // Український кардіологічний журнал. – 1999. – № 2. – С. 9–12
363. [співавт.] Социально-экономическое обоснование специфической иммунопрофилактики гриппа в Украине / В. В. Смирнов, **В. П. Широбоков**, О. П. Сельникова // Український медичний часопис. – 1999. – № 5. – С. 111–138.

2000

364. [співавт.] Ліпідкоригуюча та імуномодулююча ефективність нового вітчизняного препарату Текому при лікуванні нестабільної стенокардії / К. М. Амосова, О. В. Кротенко, **В. П. Широбоков** // Український кардіологічний журнал. – 2000. – № 1/2. – С. 31–36.
365. [співавт.] Новый взгляд на вирусы полиомиелиту / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Бюлетень інституту сільськогосподарської мікробіології УААН. – Чернігів, 2000. – № 6. – С. 39–42.
366. [співавт.] Парвовіруси – новий етіологічний агент «старих» захворювань / В. В. Сичова, **В. П. Широбоков** // Український медичний альманах. – 2000. – Т. 3, № 2. – С. 209–213.
367. [співавт.] Перспективы использования энтеровирусов для профилактики и терапии опухолей / **В. П. Широбоков**, Н. В. Ахрамеєва, О. Н. Корнюшенко // Экспериментальная онкология. – 2000. – Т. 22, № 3. – С. 166.

2001

368. [співавт.] Застосування бентонітового тесту для внутрішньотипової диференціації поліовірусів / Л. В. Копаниця, **В. П. Широбоков**, Л. К. Гордєєва // Лабораторна діагностика. – 2001. – № 3. – С. 31–36.
369. [співавт.] Моноклофальные антитела, способные дифференцировать штаммы полиовирусов I и III типов / **В. П. Широбоков** [и др.] // Мікробіологічний журнал. – 2001. – Т. 63, № 6. – С. 42–52.
370. [співавт.] Роль Коксакі В вірусної інфекції в етіології та патогенезі псоріазу / Т. П. Коржова, **В. П. Широбоков**, В. Г. Коляденко [та ін.] // Лікарська справа. – 2001. – № 3. – С. 54–58.
371. [співавт.] Украина в программе ВОЗ по ликвидации полиомиелита в мире / **В. П. Широбоков** [и др.] // Вісник Сумського державного університету. Серія

Медицина, спеціальний випуск, присвячений Міжнародній науковій конференції «Стратегія і тактика боротьби з інфекційними захворюваннями», 23-24 жовт. 2001 року. – 2001. – № 11. – С. 16–41

372. [співавт.] Чи виправданий ризик учених, що експериментують на собі? / Є. Гончарук, В. Широбоков // Вісник Національної академії наук України. – 2001. – № 1. – С. 198–205.

2002

373. [співавт.] Електрофізичні дослідження біополімерів спороутворюючих бактерій на різних стадіях їх розвитку / **В. П. Широбоков**, Л. О. Михальський, І. М. Фурат, В. Г. Войцехівський // Актуальные проблемы медицины и биологии. – 2002. – Вып. 1. – С. 117–121.
374. [співавт.] Електрофоретичні дослідження іополімерів спороутворюючих бактерій на різних стадіях їх розвитку / **В. П. Широбоков**, Л. О. Михальський, І. М. Фуртат, В. Г. Войцеховський // Актуальные проблемы медицины и биологии. – 2002. – № 1. – С. 122–128.
375. [співавт.] Сучасні погляди на етіологію, патогенез та перспективи лікування пріонових захворювань / **В. П. Широбоков**, В. В. Короленко, В. Г. Войцеховський // Актуальные проблемы медицины и биологии. – 2002. – № 2. – С. 102–110.
376. [співавт.] Экспериментальное обоснование применения антимикробной композиции метранидозол-амизон в комплексной терапии генерализованного парадонтита **В. П. Широбоков** [и др.] // Современная стоматология. – 2002. – № 3. – С. 41–44.

2003

377. [співавт.] Агрегація бактерій як один із механізмів міжклітинної взаємодії прокаріот / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський // Журнал Академії медичних наук України. – 2003. – Т. 9, № 3. – С. 542–548.
378. [співавт.] Антигенні відмінності генетичних варіантів $A_{\text{бент}}^{+}$ та $A_{\text{бент}}^{-}$ вакцинного штаму поліовірусу III типу / **В. П. Широбоков**, І. Г. Костенко, І. В. Ніколаєнко // Мікробіологічний журнал. – 2003. – Т. 65, № 4. – С. 29–36.
379. [співавт.] Бактериологический спектр содержимого парадонтальных карманов у больных генерализованным парадонтитом / **В. П. Широбоков** [и др.] // Современная стоматология. – 2003. – № 2. – С. 29–32.
380. [співавт.] Диференціація бентонітових варіантів поліовірусів за допомогою моноклональних антитіл / **В. П. Широбоков**, І. Г. Костенко // Журнал Академії медичних наук України. – 2003. – Т. 9, № 4. – С. 780–790.
381. [співавт.] Концепція створення міжуніверситетського медико-інженерного факультету / Є. Г. Гончарук, М. З. Згуровський, **В. П. Широбоков** [та ін.] // Вісник українського відділення міжнародної академії наук вищої школи. – 2003. – № 1. – С. 137–142.

382. [співавт.] Методичні засади розробки типових навчальних програм нового покоління / **В. П. Широбоков**, Л. І. Остапук // Медична освіта. – 2003. – № 2. – С. 225–227.

2004

383. [співавт.] Генетична детермінованість феномену дисоціації поліовірусу III типу / І. Г. Костенко, О. В. Журавель, Г. В. Панасенко, **В. П. Широбоков** // Біополімери і клітина. – 2004. – Т. 20, № 3. – С. 255–258.
384. [співавт.] Експериментальне обґрунтування профілактики внутрішньоутробної коксаки В вірусної інфекції / О. І. Євтушенко, **В. П. Широбоков**, О. М. Корнюшенко, Н. В. Ахрамеєва // Довкілля та здоров'я. – 2004. – № 4. – С. 63–67.
385. [співавт.] Застосування швидких тестів у лабораторній діагностиці інфекційних хвороб / **В. П. Широбоков** [та ін.] // Український хіміотерапевтичний журнал. – 2004. – № 1/2. – С. 69–83.
386. [співавт.] Порушення метаболізму жирних кислот при експериментальній Коксакі В вірусній внутрішньоутробній інфекції / **В. П. Широбоков**, О. І. Євтушенко, О. В. Кротенко, Т. С. Брюзгіна // Вісник проблем біології медицини. – 2004. – Вип. 4. – С. 60–66.
387. [співавт.] Роль вірусів Коксакі в розвитку ускладнень вагітності та патології новонароджених (за даними серологічних досліджень) / О. І. Євтушенко, **В. П. Широбоков**, О. М. Корнюшенко [та ін.] // Журнал Академії медичних наук України. – 2004. – Т. 10, № 4. – С. 746–755.

2005

388. [співавт.] Вирусиндуцированные нарушения хромосомного аппарата / А. І. Євтушенко, **В. П. Широбоков**, Л. В. Павленко // Биополимеры и клетка. – 2005. – Т. 21, № 5. – С. 454–457.
389. [співавт.] Вплив ентеровірусів на вміст жирних кислот у фібробластах ембріонів людини / **В. П. Широбоков**, О. І. Євтушенко, О. В. Кротенко, Т. С. Брюзгіна // Мікробіологічний журнал. – 2005. – Т. 67, № 6. – С. 79–87.
390. [співавт.] Ліофілізація ентеровірусів та їх бентонітових варіантів / **В. П. Широбоков**, В. В. Бобир // Журнал Академії медичних наук України. – 2005. – Т. 11, № 2. – С. 377–381.
391. [співавт.] Поверхневі структури вірусів Коксакі В та їх селекціонованих варіантів / В. В. Бобир, **В. П. Широбоков** // Науковий вісник НМУ імені О. О. Богомольця. – 2005. – № 1/2. – С. 9–12.
392. [співавт.] Послідовності tox-гена та регуляторного dtxr-гена у нетоксигенних та токсин-продукуючих штамів *C. diphtheriae* / Н. М. Жеребко, Л. В. Копаниця, С. І. Романюк, **В. П. Широбоков** [та ін.] // Журнал Академії медичних наук України. – 2005. – Т. 11, № 3. – С. 592–600.

393. [співавт.] Серопейзаж циркулюючих в Україні ентеровірусів / С. І. Доан, Л. М. Грищенко, В. І. Задорожна, **В. П. Широбоков** // Актуальные проблемы медицины и биологии. – 2005. – № 1. – С. 97–125.
394. [співавт.] Шлях до відтворення нації / **В. П. Широбоков** // Ваше здоров'я. – 2005. – 9-15 верес. (№ 34). – С. 15.

2006

395. [співавт.] Сучасні протигрипозні препарати та їх застосування в медичній практиці **В. Широбоков**, І. Дзюблик // Вісник фармакології та фармації. – 2006. – № 12. – С. 41–46.

2007

396. [співавт.] Актуальні питання діагностики, лікування та профілактики генітальної герпетичної інфекції / В. І. Степаненко, К. Г. Маркевич, В. В. Бобир, **В. П. Широбоков** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2007. – № 4. – С. 239–254.
397. [співавт.] Антибіотики: одержання та застосування / **В. П. Широбоков** // Вісник фармакології та фармації. – 2007. – № 8. – С. 19–23.
398. [співавт.] Дослідження чутливості та структурно-морфологічних змін окремих видів грибів роду *Candida* до системних антимікотиків триазолового ряду / Т. С. Коновалова, В. І. Степаненко, **В. П. Широбоков** [та ін.] // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2007. – № 7. – С. 175–188.
399. [співавт.] Експериментальні дослідження структурно-морфологічних змін та чутливості окремих видів грибів роду *Candida* до системних антимікотиків триазолового ряду / Т. С. Коновалова, В. І. Степаненко, В. В. Бобир, ..., **В. П. Широбоков** // Український журнал дерматології, венерології і косметології. – 2007. – № 1. – С. 5-17. – URL: http://www.vitapol.com.ua/user_files/pdfs/uzdvk/307580412018378_27092009164050.pdf
400. [співавт.] Пам'яті Юрія Семеновича Кривошеїна (1939–2007) / Ю. Л. Криворутченко, **В. П. Широбоков** // Інфекційні хвороби. – 2007. – № 3. – С. 108–110.

2008

401. [співавт.] Ентеровіруси: проблеми на шляху ерадикації поліомієліту : огляд / **В. П. Широбоков**, В. І. Задорожна, О. І. Євтушенко [та ін.] // Сучасні інфекції. – 2008. – № 3. – С. 61–72.
402. [співавт.] Перспективы использования бентонита при создании нового вида мультипробиотиков / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковский, Г. С. Димент // Современная педиатрия. – 2008. – № 4. – С. 143–154.
403. [співавт.] Фенотипові та генетичні ознаки вірулентності вірусів ЕСНО, ізольованих на території України / Л. М. Грищенко, **В. П. Широбоков** // Клінічна фармація. – 2008. – Т. 12, № 4. – С. 40–42.

2009

404. [співавт.] Віруси грипу людини та грип: сучасний погляд на етіопатогенез / І. В. Дзюблик, **В. П. Широбоков**, С. І. Климнюк // Інфекційні хвороби. – 2009. – № 4. – С. 82–95.
405. [співавт.] Імунопрофілактика поліомієліту: минуле, сучасне, майбутнє / **В. П. Широбоков**, В. І. Задорожна // Сучасні інфекції. – 2009. – № 3/4. – С. 54–61.
406. [співавт.] Фізіолого-гігієнічна оцінка умов праці операторів при одержанні наночасток срібла за допомогою електронно-променевої технології / О. П. Яворовський, **В. П. Широбоков**, В. М. Шевцова [та ін.] // Журнал Академії медичних наук України. – 2009. – Т. 15, № 3. – С. 543–554.

2010

407. [співавт.] Дисбиозы и современные подходы к их профилактике / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Р. А. Моисеенко // Современная педиатрия. – 2010. – № 3. – С. 143–151.
408. [співавт.] Мікробний літопис біосфери Землі. Частина 1 / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент // Світогляд. – 2010. – № 3. – С. 60–71.
409. [співавт.] Мікробний літопис біосфери Землі. Частина 2 / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент // Світогляд. – 2010. – № 4. – С. 26–32.
410. [співавт.] Новые стратегии в области создания и клинического использования пробиотиков / **В. Широбоков**, Д. Янковский, Г. Дымент // Вісник фармакології та фармації. – 2010. – № 2. – С. 18–30.
411. [співавт.] Паралельні світи перетинаються / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент // Світогляд. – 2010. – № 5. – С. 18–28.*
412. [співавт.] Противірусні лікарські засоби при лікуванні грипу: ефективність та безпека / О. П. Вікторов, **В. П. Широбоков**, О. В. Матвєєва [та ін.] // Український медичний часопис. – 2010. – № 2. – URL : <https://www.umj.com.ua/article/3006/protivirusni-likarski-zasobi-pri-likuvanni-gripu-efektivnist-ta-bezpeka#list>
413. [співавт.] Современные возможности профилактики дисбиозов у детей и взрослых : (обзор лит.) / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Р. А. Моисеенко // Профілактична медицина. – 2010. – № 4. – С. 69–76.

2011

414. [співавт.] Лабораторна діагностика та вплив на перебіг вагітності В19-парвовірусної інфекції / Н. П. Бондаренко, **В. П. Широбоков**, В. П. Лакатош [та ін.] // Здоровье женщины. – 2011. – № 5. – С. 84–86.*
415. [співавт.] Медичний факультет Київського Державного Українського Університету та його роль у формуванні Інституту охорони здоров'я [за матеріалами державного архіву міста Києва] / В. В. Мельник, **В. П. Широбоков**, О. П. Яворовський // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2011. – № 2. – С. 181–200.

2012

416. [співавт.] Використання методу полімеразної ланцюгової реакції для виявлення ентеровірусів у стічних водах / В. А. Понятовський, В. В. Бобир, **В. П. Широбоков** // Профілактична медицина. – 2012. – № 3/4. – С. 33–36.
417. [співавт.] Історія створення кафедри мікробіології Київського медичного інституту / В. В. Мельник, **В. П. Широбоков**, А. І. Якименко // Інфекційні хвороби. – 2012. – № 2. – С. 98–103.
418. [співавт.] Кафедра мікробіології Київського медичного інституту на початку 20-х років ХХ століття / В. В. Мельник, **В. П. Широбоков** // Профілактична медицина. – 2012. – № 2. – С. 71–75.
419. [співавт.] Кафедра мікробіології Київського медичного інституту у 1924-1941 роках / В. В. Мельник, **В. П. Широбоков** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2012. – № 1. – С. 129–135.
420. [співавт.] Кафедра мікробіології Київського медичного інституту у роки Великої вітчизняної війни та перші післявоєнні роки (1941-1950) / В. В. Мельник, **В. П. Широбоков** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2012. – № 2. – С. 96–103.
421. [співавт.] Методичні підходи до гігієнічного контролю за вмістом наночастинок у повітрі робочої зони при отриманні силіцидів металів методом високоенергетичної механоактивації / О. П. Яворовський, **В. П. Широбоков**, М. І. Веремій [та ін.] // Журнал Національної академії медичних наук України. – 2012. – Т. 18. – С. 126–131.
422. [співавт.] Порівняльна чутливість перещеплюваних культур клітин до ентеровірусів, виділених із стічних вод / В. А. Понятовський, **В. П. Широбоков**, В. В. Бобир // Український науково-медичний журнал. Спеціальний випуск. – 2012. – № 3. – С. 11–14.
423. [співавт.] Поширеність кишкових вірусів у хворих з ВІЛ-інфекцією / **В. П. Широбоков**, В. В. Бобир, С. І. Доан [та ін.] // Профілактична медицина. – 2012. – № 1. – С. 22–26.*
424. [співавт.] Світ глини і здоров'я людини / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димен // Світогляд. – 2012. – № 2. – С. 6–17.
425. [співавт.] Стратегія розвитку профілактики в охороні здоров'я в Україні / А. М. Сердюк, Ю. І. Кундієв, А. М. Нагорна, **В. П. Широбоков** // Журнал Національної академії медичних наук України. – 2012. – Т. 18, № 3. – С. 358–371.

2013

426. [співавт.] Микробиом человека и современные методы его оздоровления (обзор литературы) / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, А. П. Волосовец [и др.] // Журнал Національної академії медичних наук України. – 2013. – Т. 19, № 4. – С. 411–420.
427. Микромір: от противостояния к содружеству : (актуальное интервью с **В. П. Широбоковым** / подгот. В. Матвеевой // Therapia. – 2013. – № 6. – С. 1–6.*

428. [співавт.] На зорі зародження життя: роль глинистих мінералів / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 58–65.
429. [співавт.] Новое поколение энтеросорбентов и комплексных пробиотиков для оздоровления микробной экосистемы человека / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Р. А. Моисеенко [и др.] // Современная педиатрия. – 2013. – № 6. – С. 92–100.
430. [співавт.] Порівняльна чутливість перещеплюваних культур клітин до ентеровірусів, виділених із стічних вод / В. А. Понятовський, **В. П. Широбоков**, В. В. Бобир // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2013. – № 3. – С. 11–14.
431. [співавт.] Создание новых комплексных препаратов на основе биомассы пробиотических бактерий и геля смектита / Д. Янковский, **В. Широбоков**, Г. Дымент // Профілактична медицина. – 2013. – № 3/4. – С. 108–115.
432. [співавт.] Хронічний генералізований пародонтит як наслідок порушення біоплівки біотопу порожнини рота / К. С. Непорада, А. О. Микитенко, **В. П. Широбоков** [та ін.] // Современная стоматология. – 2013. – № 3. – С. 22–25.
433. [співавт.] Энтеросорбенты на основе смектита и их влияние на микробную экологию человека : (обзор литературы) / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковский, Г. С. Дымент // Здоровье женщины. – 2013. – № 6. – С. 53–57.

2014

434. [співавт.] Значення дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» для формування лікаря в сучасних умовах / **В. П. Широбоков**, В. Г. Войцеховський, А. І. Якименко // Biomedical and biosocial anthropology. – 2014. – № 22. – С. 245–247.
435. [співавт.] Микроэкологические аспекты заболеваний центральной нервной системы у детей / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Г. С. Дымент [и др.] // Соціальна педіатрія та реабілітологія. – 2014. – № 1. – С. 70–76.
436. [співавт.] Мікробіом людини та сучасні методи його оздоровлення / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент // Інфекційні хвороби. – 2014. – № 2. – С. 64–69.
437. [співавт.] Можливість персистенції ентеровірусної інфекції в шахтарів, хворих на хронічне обструктивне захворювання легень / Л. В. Долінчук, **В. П. Широбоков**, А. В. Басанець, В. А. Понятовський // Український журнал з проблем медицини праці. – 2014. – № 1. – С. 11–17.
438. [співавт.] Очищення стічних вод від ентеровірусів та бактеріофагів на спорудах Бортницької станції аерації / В. А. Понятовський, В. В. Бобир, **В. П. Широбоков** // Мікробіологічний журнал. – 2014. – Т. 76, № 2. – С. 53–58.
439. [співавт.] Протигерпетична дія нової сполуки алкоксиамінопропанолу / О. М. Волощук, Ю. В. Короткий, С. Л. Рибалко, **В. П. Широбоков**,

О. А. Смертенко // The Ukrainian Biochemical Journal. – 2014. – Vol. 86, № 5 (Suppl. 2). – P. 53.*

440. [співавт.] Шляхи вдосконалення викладання медичної мікробіології іноземним студентам / **В. П. Широбоков**, Г. К. Палій, І. М. Вовк, З. М. Прокопчук // Biomedical and biosocial anthropology. – 2014. – № 22. – С. 229-233.

2015

441. [співавт.] Кишковий віром та нормальна мікрофлора: особливості взаємодії / В. В. Бобир, В. А. Понятовський, О. М. Дюжикова, **В. П. Широбоков** // Аналіз Мечниковського інституту. – 2015. – № 2. – С. 25–29.*
442. [співавт.] Микробиом и здоровье женщины : обзор лит. / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Ю. Г. Антипкин [и др.] // Репродуктивна ендокринологія. – 2015. – № 4. – С. 13–28.
443. [співавт.] Нові дані про людський віром та вплив мікробіоти на його функціонування / В. В. Бобир, В. А. Понятовський, О. М. Дюжикова, **В. П. Широбоков** // Вісник морфології. – 2015. – Т. 21, №2. – С. 531–537.
444. [співавт.] Оздоровительные средства на основе смектита / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковский, Г. С. Дымент // Лікарська справа = Врачебное дело. – 2015. – № 1/2. – С. 3–9.
445. [співавт.] Препарат, потрібний половині людства / **В. П. Широбоков** // Віче. – 2015. – № 23/24. – С. 52–53.
446. [співавт.] Способи моделювання дисбіотичних порушень на лабораторних тваринах / В. В. Бобир, В. А. Понятовський, О. М. Дюжикова, **В. П. Широбоков** // Biomedical and Biosocial Anthropology. – 2015. – № 24. – С. 230–233.
447. [співавт.] Удосконалення кадрового забезпечення системи громадського здоров'я України фахівцями мікробіологічного профілю в умовах реформування / В. В. Мельник, Т. С. Грузева, **В. П. Широбоков** // Ліки України. – 2015. – № 6. – С. 49–52 ; Ліки України плюс. – 2015. – № 2. – С. 43-46.– URL: http://www.health-medix.com/articles/liki_ukr_plus/2015-07-10/18.pdf

2016

448. [співавт.] Антифунгальна активність стрептоміцетів, що ізольовані з бентонітових глин / **В. П. Широбоков**, В. А. Понятовський // Запорожский медицинский журнал. – 2016. – № 6. – С. 82–87.
449. [співавт.] Видатна постать України (до 150-річчя від дня народження Данила Кириловича Заболотного) / **В. П. Широбоков**, В. І. Задорожна, В. Г. Войцеховський, М. В. Сайфулліна // Профілактична медицина. – 2016. – № 3/4. – С. 4–7.
450. [співавт.] Вплив нормальної мікрофлори на тривалість виділення вірусу поліомієліту у мишей з дисбіозом / В. В. Бобир, В. А. Понятовський, О. М. Дюжикова, **В. П. Широбоков** // Профілактична медицина. – 2016. – № 1/2. – С. 47–51.

451. [співавт.] Генотип ентеновірусів у сироватці крові хворих на гостре порушення мозкового кровообігу / Н. Г. Андрюшкова, Н. С. Турчина, Л. В. Долінчук, В. А. Понятовський, В. В. Мельник, **В. П. Ширококов** [та ін.] // Медичні перспективи. – 2016. – Т. 21, № 4. – С. 33–38.
452. [співавт.] Дослідження антимікробних властивостей пародонтальних плівок комбінованого складу / К. С. Мурланова, **В. П. Ширококов**, І. В. Ніженковська [та ін.] // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2016. – № 3. – С. 68–74.
453. [співавт.] Дослідження генома ентеновірусів у сироватці крові хворих з гострим порушенням мозкового кровообігу / Н. Г. Андрюшкова, Н. С. Турчин, Л. В. Долінчук, В. А. Понятовський, **В. П. Ширококов** [та ін.] // Український неврологічний журнал. – 2016. – № 3. – С. 8–12. – Бібліогр.: 16 назв : рис.
454. [співавт.] Мікробіологічні методи діагностики інфекційної патології та їх значення при викладанні медичної мікробіології / **В. П. Ширококов**, В. Г. Войцеховський, А. І. Якименко // Biomedical and biosocial anthropology. – 2016. – № 26. – С. 179–182.
455. [співавт.] Поверхневі компоненти вірусів Коксакі В та їх селекціонованих варіантів / **В. П. Ширококов**, В. В. Бобир, І. П. Олексієнко // Біомедична інженерія та медична фізика. – 2016. – № 1. – С. 7–11.
456. [співавт.] Порівняльна чутливість культур клітин до клінічних ізолятів ентеновірусів. В. В. Бобир, В. А. Понятовський, О. А. Назарчук, О. М. Дюжикова, **В. П. Ширококов**, Л. В. Долінчук // Biomedical and biosocial anthropology. – 2016. – № 26. – С. 88–91.
457. [співавт.] Структуризація та проблеми викладання клінічної мікробіології на етапі інтернатури / Г. К. Палій, **В. П. Ширококов**, С. А. Іванова, В. П. Ковальчук // Biomedical and biosocial anthropology. – 2016. – № 26. – С. 187–188.
458. [співавт.] Сучасні уявлення про значення біоплівки у розвитку інфекцій сечових шляхів у дітей / **В. П. Ширококов**, В. Г. Майданник, І. О. Мітюряєва, В. А. Понятовський [та ін.] // Міжнародний журнал педіатрії, акушерства та гінекології. – 2016. – Т. 9, № 2. – С. 13–18.

2017

459. [співавт.] Антивірусна дія похідних амінопропанолу-2 на експериментальній моделі вірусу гепатиту С / О. М. Волощук, Ю. В. Короткий, О. А. Смертенко, ... **В. П. Ширококов** // Мікробіологія і біотехнологія. – 2017. – № 3. – С. 55–65.
460. [співавт.] Вільноіснуючі амеби, як представники еукаріото-прокаріотичного консорціуму бентонітових глин / **В. П. Ширококов**, В. А. Понятовський, В. І. Юришинець [та ін.] // Мікробіологічний журнал. – 2017. – Т. 79, № 3. – С. 98–106.
461. [співавт.] Вплив кишкової мікрофлори на збереження інфекційності ентеновірусів в експерименті / В. В. Бобир, В. А. Понятовський, О. М. Дюжикова,

- О. А. Назарчук, В. Б. Настенко, **В. П. Широбоков** // Biomedical and biosocial anthropology. – 2017. – № 29. – С. 10–15.
462. [співавт.] Вплив сорбентів на тривалість виділення ентеровірусів з організму в умовах експериментального дисбіозу / В. В. Бобир, В. А. Понятовський, О. М. Дюжикова, **В. П. Широбоков**, О. А. Назарчук // Biomedical and biosocial anthropology. – 2017. – № 28. – С. 39–42.
463. [співавт.] Дослідження протигерпетичної активності похідних амінопропанолу-2 / О. М. Волощук, Ю. В. Короткий, С. Л. Рибалко, **В. П. Широбоков** // Медична та клінічна хімія. – 2017. – Т. 19, № 2. – С. 72–77.
464. [співавт.] Кореляція між ентеровірусною інфекцією та гострим порушенням мозкового кровообігу на підставі вірусологічного, молекулярно-генетичного та серологічного методів / Н. Г. Андрюшкова, Н. С. Турчина, В. В. Мельник, Л. В. Долінчук, В. А. Понятовський, **В. П. Широбоков** // Медична наука України. – 2017. – Т. 13, № 3/4. – С. 38–45.
465. [співавт.] Микробиом человека / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Г. С. Дымент [и др.] // Здоров'я України. Медична газета. – 2017. – № 6. – С. 20–21.
466. Микробиом человека / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Г. С. Дымент // Здоров'я України. – 2017. – № 6. – С. 20–21.
467. [співавт.] Современные представления о формировании микробиома у новорожденных / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Ю. Г. Антипкин [и др.] // Здоров'я України. – 2017. – № 2. – С. 22–23.
468. [співавт.] Anti-enfluenza effect of adamantly (alkyl, cycloalkyl) derivatives of aminopropozanol-2 in vitro and in vivo investigations / О. М. Voloshchuk, Y. V. Korotkiy, S. L. Rybalko, D. B. Starosyla, **V. P. Shirobokov** // Biopolymers and Cell. – 2017. – Vol. 33, № 6. – P. 453–462.
469. [співавт.] The role of the persistent enterovirus infection in development of acute stroke/ N. G. Andriushkova, N. S. Turchyna, V. A. Poniatowski, ... **V. P. Shyrobokov** [et al.] // Wiadomosci Lekarskie. – 2017. – Vol. 70, № 2. – P. 187–191.

2018

470. [співавт.] Вивчення протимікробної активності солей алкіл (R-арил) оксидиалкіл амонію щодо референтних штамів мікроорганізмів / В. Б. Настенко, Ю. В. Короткий, О. А. Смертенко, Н. О. Осипчук, **В. П. Широбоков**, А. П. Чоботар // Мікробіологія і біотехнологія. – 2018. – № 1. – С. 18–27.
471. [співавт.] Вплив гелю бентоніту на фізіологічні показники лабораторних мишей / **В. П. Широбоков**, В. А. Понятовський, О. П. Яворовський [та ін.] // Медичні перспективи. – 2018. – Т. 23, № 4. – С. 4–11.
472. [співавт.] Інноваційні технології оздоровлення мікробіому людини / Д. С. Янковський, **В. П. Широбоков**, Г. С. Димент // Nauka innov. – 2018. – Vol. 14(6). – С. 5–17. – URL: <http://ir.library.nmu.com/handle/123456789/1640>
473. [співавт.] Мікробіом у фізіології людини / Д. С. Янковський, **В. П. Широбоков**, Г. С. Димент // Інфекційні хвороби. – 2018. – № 3. – С. 5–17.

2019

474. [співавт.] Мікробіом та старіння людини : огляд літ. / **В. П. Широбоков**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент // Журнал Національної академії медичних наук України. – 2019. – Т. 25, № 4. – С. 463–475.
475. [співавт.] Роль мікробиома в формуванні здоров'я ребенка (обзор литературы) / Д. С. Янковский, **В. П. Широбоков**, Г. С. Димент // Современная педиатрия = Сучасна педіатрія. – 2019. – № 5. – С. 89–111.
476. [співавт.] Modeling of viral-bacterial infections against antibiotic-induced intestinal dysbiosis / V. V. Bobyr, L. O. Stechenko, **V. P. Shyrobokov** [et al.] // Report of morphology. – 2019. – № 2, Vol. 25. – P. 403–406.
477. [співавт.] The role of microbiome in the formation of child health / D. S. Yankovsky, **V. P. Shyrobokov**, G. S. Dyment // Modern pediatrics. – 2019. – № 5. – P. 64–88.

2020

478. [співавт.] Бактеріофаги проти метицилін-резистентних штамів *Staphylococcus aureus* : [реферат] / В. А. Понятовський О. Л. Бондарчук, М. О. Приступок, О. О. Смікодуб, **В. П. Широбоков** // Медичні перспективи. – 2020. – Т. 25 № 2. – С. 73–80. - Бібліогр.: 15 назв : фот. цв., рис., табл.
479. [співавт.] Використання методу полімеразної ланцюгової реакції реального часу для оцінки таксономічного складу мультикомпонентних пробіотиків, які використовуються у педіатрії / В. О. Кітам Д. С. Янковський, **В. П. Широбоков** [та ін.] // Сучасна педіатрія. – 2020. – № 2 – С. 76–82. – Бібліогр.: 21 назва. : рис.
480. [співавт.] Використання методу полімеразної ланцюгової реакції реального часу для оцінки таксономічного складу мультикомпонентних пробіотиків, які використовуються у педіатрії / В. О. Кітам, Д. С. Янковський, **В. П. Широбоков** [та ін.] // Сучасна педіатрія. Україна. – 2020. – № 2. – С. 69–82.
481. [співавт.] Коронавірус та інші емерджентні інфекції / **В. П. Широбоков** // Український медичний часопис. – 2020. – № 2, т. 1. – С. 31–33.
482. [співавт.] Коронавірусні інфекції у людини / **В. П. Широбоков**, В. А. Понятовський // Інфекційні хвороби. – 2020. – № 2. – С. 31–40.
483. [співавт.] Коронавірусні інфекції у людини / **В. П. Широбоков**, В. А. Понятовський // Інфекційні хвороби. – 2020. – № 2. – С. 31–40. – Бібліогр.: 51 назва : рис., табл.
484. [співавт.] Чутливість до синтетичних ароматичних аміноспиртів ізолятів *Candida*, що виділені від пацієнтів з цукровим діабетом 1-го типу / Н. О. Осипчук, В. Б. Настенко, **В. П. Широбоков**, Ю. В. Короткий // Довкілля та здоров'я. – 2020. – № 1. – С. 39–47. – URL : <http://www.dovkil-zdorov.kiev.ua/publ/dovkil.nsf/all/article?opendocument&style=A346F70747524D3DC225850500283AA9>
485. [співавт.] Applying of bacteria *Cellulosimicrobium* sp. for cultivation protozoa of genus *Acanthamoeba* / **V. Shyrobokov**, V. Poniatovskyi, A. Chobotar, R. Salamatin // Annals of Parasitology. – 2020. – Vol. 66, № 1. – P. 61–67.

486. [співавт.] Bacteriophages against methicillin resistant staphylococcus aureus strains / V. A. Poniatovskyi, O. L. Bondarchuk, M. O. Prystupiyuk, O. O. Smikodub, **V. P. Shyrobokov** // *Medicni perspektivi*. – 2020. – Vol. 25, № 4. – P. 73–80. – URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2307-0404/article/view/221232>
487. [співавт.] Morphological and genetic characteristics of protozoa of genus *Acanthamoeba*, isolated from different deposit of bentonite in Ukraine / **V. Shyrobokov**, V. Poniatovskyi, A. Chobotar, R. Salamatin // *Annals of Parasitology*. – 2020. – Vol. 66, № 1. – P. 69–75.
488. [співавт.] Research of biological properties of enterovirus strains associated with ischemic stroke / N. G. Andriushkova, **V. P. Shyrobokov**, N. S. Turchyna, V. V. Melnyk, O. V. Kuzminska, L. V. Dolinchuk // *Wiadomosci Lekarskie*. – 2020. – T. 73, № 3. – P. 423–427.
489. [співавт.] Sensitivity of antifungal preparations of *Candida* isolates from sub-biotopes of the human oral cavity / N. O. Osypchuk, V. B. Nastenko, **V. P. Shyrobokov**, Y. V. Korotkyi // *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. – 2020. – Vol. 11, № 1. – P. 82–87.
490. [співавт.] Using real-time polymerase chain reaction for taxonomic and quantitative analysis of multicomponent probiotics that are used in pediatrics / V. O. Kitam, D. S. Yankovsky, **V. P. Shyrobokov** // *Modern Pediatrics. Ukraine*. – 2020. – № 2. – P. 69–82.

2021

491. [співавт.] Роль мікробіома в розвитку онкологічної патології / **В. П. Ширококов**, Д. С. Янковський, Г. С. Димент // *Вісник Національної академії наук України*. – 2021. – № 11. – С. 24–42.

III Література про Володимира Павловича Широкова

492. Віленський Ю. Г. Учений-мікробіолог світового рівня : до 75-річчя академіка НАН України і НАМН України В. П. Широкова / Ю. Г. Віленський, О. П. Яворовський // *Вісник національної академії наук України*. – 2017. – № 4. – С. 88–95.
493. Кафедра мікробіології, вірусології та імунології. Завідувач кафедри Широков Володимир Павлович. – URL: <https://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/kafedri/kafedra-mykrobiologyyi-virusologyyi-i-immunologyyi/>
494. Кафедра мікробіології, вірусології та імунології. Співробітники. [Широков Володимир Павлович]. – URL: <https://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/kafedri/kafedra-mykrobiologyyi-virusologyyi-i-immunologyyi/spivrobitnyky/>
495. 70-річчя академіка НАН України В. П. Широкова // *Вісник національної академії наук України*. – 2012. – № 4. – С. 74–76.

496. Широбоков Володимир Павлович – НАН України. – URL:
<http://amnu.gov.ua/shyrobokov-volodymyr-pavlovych/>

**Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Бібліотека**

Виробничо-практичне видання

***Широбоков Володимир Павлович – відомий вчений і педагог у галузі медичної
мікробіології та вірусології, академік Національної академії наук України та
Національної академії медичних наук України :
(до 80-річчя від дня народження)***

Інформаційний список літератури

Укладачі:

**Людмила Василівна Папуша
Христина Мирославівна Дмитрієва
Олена Валеріївна Ключніченко**

Відповідальна за випуск
Людмила Василівна Папуша

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Бібліотека
03057 м. Київ, вул. Зоологічна, 1
е-пошта library@nmu.ua

Київ 2022